COLECȚIE COORDONATĂ DE **BOGDAN-ALEXANDRU STĂNESCU**

Anansi
CONTEMPORAN

LINDA

BOSTRÖM KNAUSGÅRD

Bine ai venit în America!

Traducere din suedeză de
Roxana Dreve

PANDORA

EDITORI:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu
Magdalena Mărculescu

FONDATOR:
Ion Mărculescu, 1994

DIRECTOR EDITORIAL:
Bogdan-Alexandru Stănescu

REDACTOR:
Virginia Lupulescu

DESIGN:
Andrei Gamarț

DIRECTOR PRODUCȚIE:
Cristian Claudiu Coban

DTP:
Mihaela Gavriloiu

CORECTURĂ:
Irina Mușătoiu
Carmen Eberhat

ISBN (print): 978-606-978-326-9
ISBN (PDF): 978-606-978-340-5

Titlul original: Välkommen till Amerika
Autor: Linda Boström Knausgård

Copyright © Linda Boström Knausgård 2016
Published by agreement with Copenhagen Literary Agency ApS, Copenhagen.
Romanian edition published by arrangement with Agentia Literara Livia Stoia.

Copyright © Pandora M, 2020
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
www.pandoram.ro

Pandora M face parte din Grupul Editorial TREI

A trecut mult timp de când am încetat să vorbesc. S-au obișnuit cu toții. Mama, frate-meu. Tata a murit, așa că nu știu ce-ar fi zis despre asta. Poate ar fi zis că e ereditar. Ereditatea mi-a afectat din plin familia. Necruțător. Din generație în generație, tot mai mult, tot mai des. Poate că tăcerea era în mine de când m-am născut. Înainte ziceam lucruri care nu erau chiar logice. Spuneam că soarele strălucește când plouă. Că terciul de ovăz e verde ca o pajiște și că are gust de pământ. Spuneam că mersul la școală e ca o intrare în beznă, în fiecare zi. Sau ca și cum te-ai ține de o balustradă până ajungi iar acasă. Ce făceam când mă întorceam de la școală? Nu mă jucam cu frate-meu, fiindcă se închidea în camera lui și dădea drumul la muzică. Se baricada bine înăuntru.

Se pișa în sticlele pe care le păstra. Doar pentru asta le adunase.

Tăcerea nu face nicio diferență. Să nu crezi altceva! Să nu crezi că soarele o să răsară dimineața, de astfel de lucruri nu poți fi sigur. N-am folosit carnețelul primit de la mama.

„În caz că vrei să ne comunici ceva", mi-a spus.

Carnețelul era un fel de consimțământ. Un semn că îmi accepta tăcerea. Că mă lăsa în pace. La un moment dat o să treacă. Probabil o să treacă.

Mi-am plimbat mâna pe pervazul ferestrei, trasând linii în praful care mi se lipise de palmă. Am desenat un molid și un Moș Crăciun. Singurele lucruri care mi-au trecut prin minte. Gândurile vin foarte încet și ies la suprafață simplu și sacadat: așchia, felia de pâine, iazul.

Ți-am spus că noi locuiam într-un apartament? Nu aveam tangență cu natura, în afara parcului în care am văzut primul meu exhibiționist. Eram în vârful panoului de cățărări, iar bărbatul se afla jos. Mi-a arătat tot. Și-a scos pantalonii. Chestia lui era țeapănă și vineție. M-am uitat atentă la culoare.

Aveam prieteni, dar acum nu mai trec pe la mine. Au găsit alte apartamente de vizitat de când cu tăcerea mea. Înainte era plin de copii la noi acasă. Mama era o mare figură! La noi puteai să joci hochei, aruncând cu pucuri în ușile duble. Făcusem o rampă de skateboard până la bibliotecă, iar apartamentul era așa de mare, încât puteai să te dai cu rolele dintr-un capăt în altul. Parchetul se zgâria, dar era mai importantă joaca. Acum e liniște. Asta e o diferență.

Am încetat să vorbesc când maturizarea a început să ocupe prea mult loc înăuntrul meu. Eram sigură că nu puteam să cresc și totodată să vorbesc. Poate eram genul de persoană căreia îi plăcea să preia conducerea. Oricum, m-am bucurat să renunț la vorbit. Atât de mulți de care să țin cont. Atâtea visuri de îndeplinit. Vedeam că-și doreau ceva de la mine. Dar nu le puteam nicicum îndeplini dorințele. Nu chiar.

Aș fi putut vorbi despre mama. Dar am tăcut. Nu voiam să am zâmbetul ei ostentativ. Coafura ei perfectă. Dorința ei să devin o fată frumoasă. Pentru ea, frumusețea era ceva deosebit. O

trăsătură importantă pe care trebuia s-o cultivi, ca pe o floare. Să sădești semințele, să uzi planta, s-o privești cum crește. Aș fi putut fi exact ca ea. Sumbră, cu o strălucire interioară. Dar ceva îmi lipsea. Nu eram o forță a naturii, ca ea. Îndoiala îmi încolțise în suflet. Era peste tot. Își avea cuibul în șira spinării și de acolo se extindea în toate direcțiile. Simțeam cum pune stăpânire pe mine. Erau zile, nopți și apusuri scăldate în îndoială.

Nu am scris nimic în carnețel, deși știam foarte bine unde e. L-am mutat de pe dulap sub pernă, apoi iarăși pe dulap. Uneori îl puneam în spatele WC-ului, în caz că aș fi vrut să scriu fix în acel loc.

Tata a murit. Ți-am spus asta deja? Din vina mea. M-am rugat tare la Dumnezeu să moară și a murit. Într-o dimineață l-au găsit în pat, țeapăn. Deci atât de puternice erau vorbele mele! Poate ce am spus despre maturizare nu e adevărat. Poate că am încetat să mai vorbesc pentru că dorința mi s-a îndeplinit. Crezi că vrei să ți se îndeplinească dorințele. Dar nu e așa. Nu vrei ca dorințele să devină realitate. Asta va distruge ordinea lucrurilor.

Felul în care ți le dorești cu adevărat. Nu, vrei să fii dezamăgit. Vrei să fii rănit, să lupți pentru supraviețuire. Vrei să primești cadouri nepotrivite la aniversare. Crezi că vrei să primești ce ți-ai dorit, dar nu e așa.

Zilele și nopțile seamănă între ele. Tăcerea face difuze contururile, totul e acoperit de un fel de ceață. Le putem zice jumătăți de zile. Le putem zice cum vrem.

Înainte mergeam deseori cu mama la teatru. Acum nu o mai fac. O aud când pleacă și când revine. Ultima dată când am văzut-o jucând era o zeiță decăzută a libertății, care îi ura fiecărui imigrant „Bine ai venit în America!". Era cheală și avea niște cioburi de sticlă lipite de sprâncene. Își pierduse torța. Mi-a plăcut la nebunie. Cum arăta. Întreaga ei ființă dezlănțuită strălucind pe scenă. Bine ai venit în America! Bine ai venit în America!

Mi-a venit să scriu tocmai aceste cuvinte în carnețel. Dar m-am oprit. Trebuia să fiu strictă. Să nu-mi urmez impulsurile care mi se întretaie în cap, prin niște mici tuneluri de lumină. Îmi puteam vedea gândurile. Erau pretutindeni. Coborau

tot mai adânc în corp, se roteau în jurul inimii, se jucau cu ea, o apăsau. Nu aveam nicio putere asupra lor.

Am cântat în corul școlii. Profesoara mea de muzică se numea Hildegard. Era din Austria.

„De-aș putea cânta ca tine", a scris pe prima pagină a cărții pe care am primit-o ca premiu la festivitatea de final de an.

Cânta într-adevăr îngrozitor. Strident. Dar putea cânta pe toate vocile. Avusesem un solo în biserică. *The sun is shining, the grass is green, the orange and palm tree sway, there's never been such a day in Beverly Hills, L.A. But it's December the twenty-fourth, and I am longing to be up north.* Am fost așa emoționată, încât tremuram toată, dar a ieșit bine. Și mama mi-a spus că toți oamenii sunt emoționați pe scenă.

Tata mi-a vorbit în vis. „Ți-a mâncat pisica limba?" m-a întrebat. „Nu, tată. Cuvintele sunt problema. Sunt atât de greu de scos."

Ce-a mai zis? „Fata mea. Nu a fost nicicând ceva în neregulă cu tine." „Nu, tată. Nu a fost nicicând ceva în neregulă cu mine", i-am răspuns.

Avea nevoie să-l liniștesc. Deși era mort. Nu e nicio diferență între morți și vii.

Am încercat să-l țin la distanță, să-i ignor întrebările, dar era pretutindeni, ca atunci când trăia. „Pentru patria mamă. Pentru baba fără dinți", zicea el turnându-și încă un pahar.

Era așa de simplu. Mama spunea că e negare. Că voiam să las viața să treacă pe lângă mine, în loc să stau să mă lupt cu ea, ca toată lumea. Îi plăcea mai puțin de mine, dar nu mă mira. Și mie îmi plăcea mai puțin de ea. Stăteam fiecare pe partea noastră de șanț și măsuram distanța dintre noi sau poate ne măsuram una pe cealaltă? Care dintre noi era cea puternică? Care era cea slabă? Care dintre noi avea să se târască spre cealaltă în miez de noapte, întinzându-și plângând brațele, ca să fie îmbrățișată?

„Oricum, îi era silă să facă mare caz de asta." Asta-i spusese învățătoarei care după o săptămână era deja toată în lacrimi. „E un capriciu", i-a spus. E mereu plină de toane. Nu-i dați importanță. Lăsați-o în pace. O să-i treacă. Nu-i nimic în neregulă cu ea.

Odată cu vorbitul a plecat și lumina. A încetat să mai danseze pe pereții casei noastre. „Suntem o familie a luminii", ar fi spus ea, mama, deși tata nu făcea altceva decât să zacă în pat și să se holbeze la peretele din față. „Care lumină?" întreba privirea mea. „Despre ce lumină vorbești?"

Poate că ne-am măsurat dintotdeauna una pe alta. Poate întrebarea despre care e mai puternică și care e mai slabă era deja acolo de la început?

Mi-era frică de frate-meu. Mi-a fost întotdeauna. Era mereu acolo cu mâinile și furia lui. Am primit o cutie cu stafide de la bunica mea, din nord. Mi l-a smuls din mână. M-am înfuriat așa de tare încât am luat un cuțit. Dar ce-aș fi putut face cu el? A izbucnit în râs în timp ce înfuleca stafidele.

Aveam în baie o rezervă de cărți, sendvișuri, fructe. Ascunse pe raftul de sus, după hârtia igienică pe care o cumpăram mereu cu duzina. Imediat ce pleca mama, frate-meu se lua de mine și atunci fugeam în baie. Stăteam acolo ore întregi. Citeam sau măcar încercam să îmblânzesc cuvintele, dar deseori frica mă făcea să rătăcesc cu privirea pe

pagină și nu mai țineam minte ce citisem. Desigur, până la urmă obosea să mă țină prizonieră și aveam un acord tacit că o să mă lase în pace la un moment dat, că puteam ieși.

Atunci ne puteam juca. Ne jucam de-a piraţii sau baba-oarba. Mă lăsa să mă joc cu el doar dacă-i dădeam voie să-mi smulgă unghiile. Închideam ochii și îi întindeam degetele. La sfârșit, zăceau ca mici ferestre în palma lui.

Iubire fraternă. Asta să fi fost? Era agresiv, iar eu eram moale. Așa ne împărțeam cărțile. „Poți să zici pas chiar dacă ai cărți foarte bune", obișnuia să zică tata. „Dacă chiar te pricepi, îți iese."

Mă pricepeam. Puteam juca la cacealma, pariind o mână bună când nimeni nu se aștepta. Jocurile de cărți, pucurile zburând prin aer. Teatrul era mereu acolo, ca un cer imens. Oare asta îmi lipsea cel mai mult?

Poate nu reușesc să scap de mama pe cât aș vrea. E prea mare, prea veselă, prea puternică. Dar încerc. Îi văd diamantul inelului plin de aluat lipicios, o văd domnind peste toate. Cât de bine era s-o îmbrățișez când eram mică! Sunt mare acum?

Tocmai am împlinit unsprezece ani. Se poate spune că aniversarea a fost o glumă proastă, cu „Mulți ani trăiască!“ și cadouri aruncate spre mine de parcă aș fi fost un câine. *Voiam* să trăiesc? a întrebat mama după ce-am mâncat tortul. Ochii ei mă biciuiau.

„Se destramă totul în mine“, au fost cuvintele care mi-au venit. Cuvinte spuse în gând. Iar și iar. Se destramă totul în mine. Se destramă tot ce-i viu în mine.

Și apoi am visat. Se făcea că traversam marea pe catalige. Eram atât de sus, încât vedeam pământul curbându-se.

Putea fi mai rău.

Camera mea e cufundată în liniște. Pereții sunt goi, acum că am strâns toate posterele. Mă așez pe pervaz și privesc spre singurul copac al grădinii. E un castan. Prin pereți răzbate muzica. Camera fratelui meu e fix lângă a mea. Locuiesc în vechea cameră a slujnicelor, însă e la fel de spațioasă ca toate celelalte. Camera are o intrare secretă din grădină, o scară de fier îngustă și în spirală care duce către

bucătărie. Ușa aia e mereu deschisă. Mamei nu îi place s-o închidă. Suferă de claustrofobie. Uneori mi-e frică să nu vorbesc în somn. O să mă audă vorbind și vorbele o să fie folosite împotriva mea. Parcă văd chipul triumfător al mamei. Nu ar fi bine.

E beznă în cameră. Nu aprind lampa. Suntem o familie a luminii. A luminii noastre. Sunt multe lucruri la care nu merită să te gândești.

Pașii fratelui meu pe podea. Cum se mișcă în camera lui. Apăsat și timid în același timp. Vocea lui, care răsună înăuntrul meu când mă roagă ceva. Să-i duc farfuria. Să-i aduc un pahar cu apă. Sunt servitoarea lui. Sau sclava. Fac ce-mi zice, mi-e frică de mâna lui care mă strânge de gât. Mi-e frică să mă gândesc că mi-e frică de frate-meu. Și totuși, mă gândesc la asta des.

Înainte, aveam oricând parcul. Mă jucam în copac cu prietena mea. Stăteam ore în șir, pălăvrăgind despre lume, așa cum o vedeam noi. Ne cățăram împreună tot mai sus, până ajungeam aproape de vârf și, fiecare pe creanga ei, ne bălăngăneam picioarele. Acum se joacă cu o altă fată.

Nu știu dacă se cațără sau nu în copac. Dar le-am văzut traversând curtea școlii împreună, cum făceam noi. Una o ia înainte și o trage pe cealaltă după ea. Frica înfiripată între primul și al doilea pas, și care se transformă în alergat. Râsul lor care aduce a plâns.

Mirosul mamei. Transpirația din timpul somnului. Trupul ei cald și greoi lângă care te puteai ghemui, prefăcându-te că dormi. Respirația ei adâncă. Camera cu perdele de catifea și tablouri. Diploma de la academia de teatru înrămată pe perete, deasupra măsuței cu telefonul. Panglica neagră de pe ramă, ca amintire a vreuneia dintre reprezentații. Scrumiera de sticlă maronie. Camera mamei, mirosind mereu a țigări și a trup gol. Și uneori, când deschidea fereastra dimineața să aerisească, a gaze de eșapament. Strada era între casa noastră și parc. Se conducea cu viteză. Mașinile accelerau să prindă culoarea verde. Aveam un apartament splendid, cu vedere la parc, cu șase camere și o bucătărie. Mama trebuia să câștige o grămadă de bani ca să-l întrețină. Medita elevi în living. Când ajungeam acasă de la școală,

auzeam vocea blândă a mamei și eforturile elevilor ei. Piese de teatru din dramaturgia universală răsunau la noi în apartament. Ne-am obișnuit cu toții. Chiar și prietenii, deși la primele vizite trebuia întotdeauna să le explicăm situația. Să le explicăm țipetele și râsetele. Trebuia să facem liniște când mama avea elevi la meditații sau să ne jucăm pe afară. Când elevii își terminau treaba pentru ziua în curs, ea deschidea mereu ușa de la living, ca pentru a semnala că puteam să intrăm. Pereții încă păstrau emoțiile copiilor, eforturile lor. Dar după câteva ture de jucat hochei dându-ne cu rolele din baie spre dormitorul cu balcon, prin coridorul de servire cu pardoseala în carouri alb-negru și înapoi către living, era de parcă încăperea ar fi redevenit a noastră. Dădeam startul în hol. Număram de la unu la o sută, trebuind să reducem viteza din cauza ușii de la intrare. Frate-meu avea prietenii lui. Eu, pe ai mei. Cei care loveau ușile cu pucurile lăsând semne negre pe ușă erau cu predilecție prietenii fratelui meu, dar se mai întâmpla uneori să fim acolo și eu cu gașca mea. Câteodată reușeam să-i driblăm

și să înscriem. Se mai întâmpla să mă duc pe la prieteni, dar mirosul și ordinea din casele lor mă făceau să mă simt confuză. Mi-era întotdeauna dor de casă. Mi-era întotdeauna dor de ea. De mâinile ei, de grija ei, mi-era dor să ne întoarcem de la teatru în întunericul nopții cu bicicletele pe trotuar. Întotdeauna pe trotuar, deși era interzis. Oamenii strigau după noi când îi depășeam, pedalând cu viteză maximă, de parcă ar fi fost o chestiune de viață și de moarte. Mama reușea să-i convingă pe polițiști, când ne opreau, să nu ne dea amendă. Ușor.

Când mama plângea se prăbușea lumea, iar plânsul era tot ce ne înconjura. Sughițurile și toată jalea care îi ieșea din suflet. Mă ardea înăuntru când plângea. Uneori vorbea la telefon în timp ce plângea. „Toată responsabilitatea", zicea ea cu lacrimile curgându-i șiroaie, și era ca și cum întreaga mea ființă era anulată de plânsul ei, ca s-o pot alina și înțelege mai bine. Mă ocupam de nefericirea ei ca de un ghem cu fire încurcate, le descâlceam pe rând, încercând să-i opresc lacrimile, sărindu-i în ajutor, dar dacă se întâmpla să

țâșnească brusc nu mai aveam ce face, erau mult prea puternice.

Îl aud pe frate-meu de dincolo de perete. Și-a creat un ministudio în cameră. Un pupitru de mixaj, boxe, cabluri. Câteodată mai aduce vreo fată frumoasă de la școală și o lasă să-i cânte cântecele. Își golește sticlele cu urină noaptea, când nu îl vede nimeni și le ascunde atunci când are musafiri. Poate le pune sub pat. El poate să facă ce vrea, nimeni nu se supără. Poate-aș putea face și eu la fel. Doar că voința mea e atât de slabă, încât nu iese la lumină. Dacă mi-aș pune întrebări despre viața mea, nu aș avea răspunsuri.

În fiecare zi mă duc la școală pe jos. La început purtam fustă plisată și un trenci de stofă; codițele lăsate pe spate mi se mișcau în ritmul pașilor. Nimeni nu mai purta haine ca ale mele, dar nu-mi păsa. Acum port blugi și tricou, ca toată lumea. Școala miroase a praf, a cretă și a haine umede. E întotdeauna același miros, în afară de primăvară, când abundența prafului face ca umezeala să dispară. Nu scriu la tablă și nici în caiete. Nescrisul și nevorbitul merg mână-n mână. Nu pot să fac una

și pe cealaltă nu. Profesoara mea se numește Britta. Vorbește cu mama la telefon o dată pe săptămână. Vorbesc despre mine și nu știu dacă asta îmi place sau nu. Zilele trec foarte repede. Merg la școală și apoi mă întorc acasă. Asimilez tot ce se întâmplă între ele. Observ cum clasa își modifică poziția de-a lungul zilelor, ca un organism viu. Brusc, careva se rupe din mulțime și îi ia pe ceilalți după el; când lucrurile se liniștesc, se întoarce stabilitatea. Ascult atentă tot ce zice profesoara și îi așez cuvintele cu grijă înăuntrul meu. La cantină stau singură la o masă și mănânc. Nu mai încearcă nimeni să-mi vorbească, iar amintirea cu mine la școală, jucându-mă, hotărând diverse lucruri mai mult sau mai puțin importante, e pe cale să se stingă.

Drumul spre casă. Când zăresc poarta mă trece întotdeauna un fior. Stâlpii de marmură și statuile, un bărbat și o femeie care parcă duc în spate balconul, singurul care dă spre stradă și care e al familiei de deasupra. Picturile de pe pereți, îngerii de pe tavan și scara de piatră cu fosile. Locuim la primul etaj. Bag cheia în broască, văd holul cu pianul la care cântam, deși nu mă pricepeam. Acasă, acasă.

Înainte aveam nevoie să mă gândesc la tata, la cum se simțea, la ce făcea. Dacă avea să fie o zi liniștită sau una în care avea nevoie de companie. Acum nu mai simt nevoia să mă gândesc el. Moartea stă între noi, ca o apă curgătoare, iar eu nu pot trece pe celălalt mal, sunt în siguranță.

Părul des și blond al mamei, gura ei largă cu buzele pline, râsul ei. Atât de melodios, atât de dezinvolt! O atât de mare bucurie! Cu o singură mișcare în sus, mereu în sus, mă ridica și ne înălțam și ne tot înălțam până la tavan, până în spațiu. Zburam. Zburam pe deasupra orașului, vedeam acoperișurile de dedesubt și râdeam de-al nostru, călătorind tot mai departe în lume. Aerul era mai rarefiat și mai rece, bezna ne înconjura, atunci făceam cale întoarsă și zburam înapoi, căzând pe podeaua livingului cu priveliște spre parc. Era noapte și începuse furtuna. Fulgerele luminau parcul. Preț de câteva secunde, copacul din curte a luminat ca o torță, după care s-a lăsat din nou bezna. Mama râdea de frica mea de tunete. Am fugit către ea în lacrimi și am rămas acolo, pe podea, lipite una de alta, privind cerul străpuns de

lumini, în vreme ce ea râdea. Ce-a făcut apoi? M-a însoțit până în camera mea? S-a așezat pe marginea patului meu? Nu mai țin minte.

Poate că asta ar fi trebuit să refuz. Amintirile. Iată-mă stând în întuneric și gândindu-mă la ea, deși nu voiam. Dar ce voiam?

Voiam să fiu înconjurată de tăcere nesfârșită, care crește viguros și acaparează tot. Asta voiam? Da, și asta.

M-am uitat prin cameră. Paturile supraetajate cu perdeaua cusută de mama, noptiera cu cărțile pe care nu le mai citeam, abandonate. Biroul și fotoliul înflorat pe care erau îngrămădite hainele mele, nu toate, doar cele pe care nu le pusesem în dulap. Tapetul înflorat. De ce erau atâtea flori în camera mea?

M-am dus în bucătărie, știam că nu e nimeni acolo. Mi-am turnat un pahar cu apă și m-am grăbit să mă întorc în cameră. Am băut din paharul pe care l-am pus apoi pe birou. Caietul de notițe zăcea în fața mea, cu coperțile moi și negre. L-am atins fiindcă uneori îmi place să-l știu acolo.

*

Prima oară când m-am dus la tata la spital m-a prezentat tuturor: pacienților, asistentelor, medicilor. Era entuziasmat, înflăcărat când le spunea mândru: „E fiica mea. E fiica mea".

Nu putea să stea locului, așa că a pornit-o iute spre camera de zi unde se aflau televizorul și jocurile. Mă feream să mă uit în ochii oamenilor, așa că mi-am ațintit privirea spre podea. Un doctor l-a obligat să se întoarcă în salonul lui. „Stai și petrece timp cu fiica ta", i-a spus, închizând ușa în urma lui. Tata și-a venit în fire dintr-odată și mi-a zis: „Nu sunt bun de nimic. Nu sunt bun de nimic". De mai multe ori. S-a uitat în jos la mâinile lui, eu, la ale mele, până ce vizita s-a terminat și am putut să părăsesc salonul și să merg la mama, care mă aștepta la cafenea.

Asta a fost prima oară. Au urmat alte vizite. Apoi mama nu a mai vrut ca el să stea cu noi, și tata a trebuit să se mute într-un alt apartament. Nu m-am simțit niciodată vinovată fiindcă îl voiam mort. Era cea mai bună soluție.

Dar mi se întâmpla să mă simt vinovată fiindcă era singur. Acasă ne avea totuși pe noi, deși nu făcea altceva decât să stea pe canapea sau, în zilele mai bune, să ne pregătească cina, după jocul de cărți.

Eram o familie a luminii. Lumina mamei era îndeajuns pentru toți. Lumina pe care o revărsa spre noi. Înainte fusesem mândră de mama. Mai frumoasă ca oricare altă mamă de la ședințele cu părinții. Discuta cu profesoara și cu ceilalți părinți. Făcea mereu impresie. Nimeni nu-i putea ține piept. Cu atât mai puțin eu. Acum puteam? Să-i rezist? Ajungea tăcerea mea până la ea? Cum poate cineva să acorde unei alte persoane un loc atât de important în viața sa? „Ești doar un copil", obișnuia să-mi zică, prinzându-mă de bărbie, ca s-o privesc în ochi. „Ești doar un copil și ajunge. Auzi ce-ți zic? Ajunge!"

L-am văzut pe frate-meu în curtea școlii. L-am văzut și el m-a observat la rândul lui.

În primele zile am fost euforică. Pentru că a mers. Pentru că era așa de simplu. Să nu mai

vorbesc. Viața mi s-a schimbat de pe o zi pe alta. A fost mai mult decât un simplu refuz.

N-a fost eschivare. Ci purul adevăr. Adevărul despre mine.

Uneori mă întrebam cum ar suna vocea mea dacă-ntr-o zi aș începe să vorbesc. Mă întrebam dacă încă mai era înăuntrul meu, în așteptare, sau dacă dispăruse. Cum ar suna? Asta-i întrebarea pe care mi-o puneam.

M-am întrebat și cine e responsabil. Oare chiar o înnebuneam pe mama? Era de obicei calmă, dar când se enerva simțeam că parcă ar fi fost din vina mea. Nu doar din cauza a ceea ce spunea, ci pentru că brusc devenea mică. O micșoram. Era înfricoșător. Poate că ar trebui să mă reapuc să vorbesc ca să nu dispară. Dacă ar trebui să aleg între ea și mine, nu aș alege-o pe ea?

Nu aș alege puterea ei în defavoarea puterii mele?

Ba da. Aș face asta. Și totuși, așa stăteau lucrurile.

Somnul venea ca o ceață în fiecare noapte. Se așternea peste mine și rămâneau doar câțiva

centimetri între fața mea și ceață. Îi umpleam cu rugăciuni. Mereu aceleași: *Doamne Dumnezeule care ești în ceruri. Ține-o în viață pe mama! Fă să fie fericită și să nu i se întâmple ceva rău! Amin.*

Fă-o fericită. Dumnezeu o face fericită mai mult decât mine. În fiecare seară mă rugam pentru ea și nu știu de ce credeam că Dumnezeu îmi asculta rugile. Știam. Aveam acces la Dumnezeu. Eu și Dumnezeu l-am ucis pe tata. Amândoi, o dată pentru totdeauna. Dumnezeu și cu mine.

Noaptea mă plimbam de colo colo prin apartament, asigurându-mă că toate erau cum ar trebui. Lucrurile erau puse la locul lor în bucătărie. Ușa balconului era închisă. Stăteam mult în living, admirând lumina lunii deasupra parcului, după care puneam lanțul de siguranță la ușa de la intrare, mă duceam în dormitorul mamei și îi ascultam respirația adâncă. Era de neconceput să mă ghemuiesc acum lângă ea, cum o făceam când eram mică. Gândul îmi repugna, dar îmi plăcea să o privesc dormind. Dintr-un motiv sau altul mă liniștea să știu că se odihnește. Că se va odihni până dimineață când avea să se trezească, să amestece afine în iaurt

pentru mine și fratele meu, să scoată din frigider sucul de grepfrut roșu care ne plăcea atât de mult, să-l toarne în pahare și să ungă felii de pâine cu unt, deși eram îndeajuns de mari să ni le ungem singuri. Voia să fie acolo dimineața, pentru noi. Ne și spunea: „Vreau să fiu aici pentru voi". Probabil cel mai rău era că nu o lăsam să trăiască pentru mine. Că nu acceptam nimic din ce-mi dădea.

Dintotdeauna am fost tăcută, mai ales când mergeam la teatru. O deranja pe mama, dar se întâmplau atât de multe, încât nu mai observa. În timpul spectacolelor aveam voie să stau lângă sufleor, tăcerea mea era necesară. Ar fi fost neplăcut să mă apuc să vorbesc în mijlocul sălii. De neconceput. Dar după aceea, pe holuri și pe coridoarele care legau lojele și balcoanele sau în culise, când mama îmi vorbea, un răspuns ar fi fost apreciat. Mie însă îmi era imposibil să vorbesc în clădirea aceea. Tot ce puteam să fac era să o privesc pe mama, iar și iar. Să-i urmăresc transformarea de la început până la sfârșit.

Tăcerea rămânea mereu o posibilitate. O scenă neagră pe care să te urci.

Am pomenit de cabana noastră? A ars. Mergeam acolo vara și în weekend. Învăluiți de pereții maronii. Seara ne duceam cu barca, să întindem plasele de pescuit: mama, tata, frate-meu și cu mine. Stăteam mereu în față, la prora, admirând marea care strălucea în razele dimineții și care, seara, mă privea în nuanțe de gri-albăstrui. Frate-meu mânuia năvodul, aruncând peștii pe fundul bărcii. Umpleam lada cu pești alunecoși: coregon, cod, ocazional câte-un calcan mare. Apoi mama îi gătea, făcea budincă de pește în sos de unt. La cabană a început tata să se schimbe. Într-o noapte nu ne-a lăsat să dormim pentru că ne-a fredonat toată noaptea partitura lui Emcee din musicalul *Cabaret*. Făceam turnee de gomoku. Bea tot timpul. În cele din urmă mama a sunat la spital și au venit să-l ia. Prima oară când l-au internat am simțit o pace care îmi învăluia corpul, ca o căldură. Plecase. Deocamdată plecase și nu mi-am dat seama că asta îmi dorisem dintotdeauna, să nu mai fie acolo.

Am văzut fotografii cu cabana în flăcări. Un băiat de pe stradă le-a făcut cu aparatul lui. Am

văzut flăcările, cum focul a cuprins casa cu puterea lui, cum a pus stăpânire pe ea. Eu și fratele meu am cotrobăit prin mormanul de cenușă în zilele de după, iar întrebarea pe care ne-o puneam în gând, dar pe care nu am îndrăznit să o exprimăm în cuvinte, plutea în aerul dintre noi: Tata a fost? Tata a aprins focul?

Între mine și frate-meu era un șir lung de astfel de întrebări.

El a luat moartea tatei ca atare. El a răspuns la telefonul asistentei de la spital. Îl întrebase mai întâi dacă mama era acasă, dar nu era. „Spuneți-mi mie. E vorba de tata?“

Vocea lui trebuie să fi sunat cu siguranță mai matură, pentru că asistenta i-a povestit tot. Tata zăcuse trei săptămâni și nimeni nu mai trecuse pe la el. Asistenta l-a găsit. Nu se dusese la ultimele întâlniri și unul dintre doctori a rugat-o să-i facă o vizită, fiindcă nu răspundea la telefon.

Era mort. Dintr-odată în mine s-au deschis spații largi. Spații pe care le-a umplut tăcerea. La început am simțit o pace imensă și sentimentul că după asta am tânjit dintotdeauna.

Nu am zis nimănui nimic despre mine, Dumnezeu și tata. Ideea asta era povara mea.

Ce gânduri mai aveam? Înșelătoare și acaparatoare. Erau zgomotoase și am început să dau din mâini ca atunci când te ferești de muște. Le-am fugărit, n-am vrut să știu de ele, dar erau mari și puternice. Știau că sunt doar o copilă. Că nu mă puteam împotrivi. Mi-am imaginat o viață întreagă cu ele și mi-am dat seama că ar fi imposibil. E periculos să privești în viitor. Nu știi niciodată ce o să vezi. Trebuia să rămân la locul meu.

Îmi puneam deseori o întrebare: Cum e să fii adult? Cum știi că ești adult?

Tata plecase cu barca atunci când a luat foc cabana. Când s-a întors, era scrum. Ce i-a trecut atunci prin cap văzând-și visul năruindu-se? Tatei îi plăcea să pescuiască. Ne duceam des pe insulițele din apropiere să pescuim. Coșulețul de picnic era mereu plin. Mama lua de toate: suc, sendvișuri, cafea și prăjiturele. Exploram insula și apoi mâncam. Am învățat să vâslesc în ziua când ni s-a terminat benzina, iar noi porniserăm cu barca în larg.

Eu și frate-meu am luat fiecare câte o vâslă și am străpuns suprafața apei simultan. Eram obișnuiți să ne bazăm întotdeauna unii pe alții. Acum nu mai era la fel. Mi-a fost mereu frică de tata? Da. Mereu.

Mi-l imaginam deseori mort. Vizualizam adesea momentul morții lui. Cum inima înceta să-i bată de la o secundă la alta. Ultima lui suflare. Îmi imaginam că era fericit, dar gândul acesta era absurd. Cât zăcuse în apartament? De cât timp nu mai vorbise cu nimeni? Singurătatea era cea care îmi apărea în minte când îl vizualizam pe tata în ceasul morții.

Voiam să-l desenez mort, dar nu puteam. Voiam să-i desenez trăsăturile fine ale feței. Ochii pătrunzători.

Într-o zi mi-am uitat cheile. Eram la școală când mi-a venit să merg la baie, așa că am fugit acasă. Și în ea, în ușa fără cheie, am bătut disperată. Când mi-a deschis frate-meu, mă scăpasem deja pe mine. O baltă mare se formase lângă prag și m-a bușit plânsul. Atunci el mi-a dat haine curate și mi-a pregătit patul, să mă odihnesc. Ca și

cum aș fi fost bolnavă. După care s-a dus și a curățat pragul ușii.

*

Bezna era pretutindeni. Avea miros. Duhnea a frică și a boală. Țâșnea din robinet și umplea cada. Îmi spălam părul, corpul, întreaga mea ființă, în beznă. Gustam din beznă și mă colora pe dinăuntru. A pus stăpânire pe casă. Doar mama a rămas luminoasă, neatinsă, se purta de parcă nu era nimic. Deși acum era încruntată. Suntem o familie a luminii, cu aceeași convingere ca întotdeauna. Mă întrebam dacă a văzut vreodată bezna. Dacă a înspăimântat-o. Dacă pur și simplu refuza să o vadă sau dacă nu exista pentru ea.

Țineam un cuțit în sertarul de la birou. Îl scoteam uneori să-l privesc. Îi pipăiam lama ascuțită cu degetele. Era un cuțit de filetat pește și n-am idee cum s-a întâmplat să ajungă în hol, sub ochii tuturor, pe pervazul ferestrei. Dar l-am luat în camera mea și l-am pus în sertarul biroului și mă liniștea ideea că e acolo. Aveam un cuțit. Uneori îl scoteam și îl puneam peste carnețel. De acolo se

vedea foarte bine cât de ascuțit era. Mă întrebam dacă aveam să-l folosesc vreodată.

Basul bubuia în camera fratelui meu, prin pereți. Poate că mixa pe calculator, fiindcă doar basul se auzea. Încă de la început mama i-a susținut pasiunea pentru muzică. Îi cumpăra orice voia el din magazinul de instrumente muzicale și nu era deloc ieftin. Cânta la chitară și la pian; nu l-am văzut niciodată să exerseze. Pur și simplu cânta.

Înainte îl acompaniam cu vocea. El mixa cântecul, apoi îl ascultam cu toții, mama, fratele meu și cu mine. Mama spunea mereu același lucru: că frate-meu era genial, iar eu cântam atât de frumos! Luase ca pe un semn bun faptul că aveam ureche muzicală. Se potrivea cu imaginea familiei luminoase. A trecut mult timp de când fratele meu ne-a mai împărtășit vreo compoziție de-ale lui. O ținea pe mama departe de camera sa bătând ușa în cuie, iar mie nu-mi trecea prin cap să-l abordez. Fiecare își vedea de ale lui. Mama se ducea și se întorcea de la teatru și habar n-aveam ce juca. Când venea, noaptea târziu, de cele mai multe ori dormeam sau, dacă o auzeam intrând, nu mă ridicam din pat.

Toate astea ar fi trebuit s-o împiedice să mai vadă partea luminoasă a vieții. Tăcerea din jurul meu a tot crescut și a devenit în cele din urmă și tăcerea lor. Mama îmi vorbea în continuare, dar nu mai aștepta să-i răspund. Cred că ar fi speriat-o dacă m-aș fi apucat să zic ceva. Parcă fiecare situație își căuta echilibrul, fiecare întâlnire la frigider, fiecare clipă trebuia echilibrată cu altceva. Poate tocmai asta era conviețuirea noastră, să ne învârtim cu toții în jurul unui punct până ajungem într-o stare de echilibru. În multe feluri, niciunul mai bun ca altul.

„Cresc, în curând nu vor mai fi copii", îi spunea mama din senin unei prietene la telefon. Dar era doar un pretext. Nu se întâmpla, nu încă.

Ce *se întâmpla*? Ne dezbinam când tata nu mai reprezenta o amenințare? Să fi fost el cel care ne ținuse împreună? De ce nu mai făceam parte din familia mea?

Doamne, Dumnezeule. Apăr-o pe mama mea și fă-o fericită! Amin.

Fericirea ei era cea mai importantă. Aș fi putut să fac mai mult. Aș fi putut vorbi cu ea. Aș fi putut fi școlărița de odinioară. Aș fi putut umple

apartamentul de voci și de viață. M-am gândit vreodată cum ar fi viața fără ea? Cum ne-am descurca singuri, eu și fratele meu? Era ceva la care nu suportam să mă gândesc. Mama era totul pentru mine. Fără ea nu puteam trăi. O știam.

Am avut cândva o viață. O mai aveam? Refuzul meu de a vorbi devenise mai puternic decât mine. Tăcerea mi-a ieșit din corp și a acaparat totul. A intrat în gura mamei și i-a remodelat cuvintele. A început să vorbească silabisind: „Ți-e foame? Ai făcut duș azi? Ți-ai făcut lecțiile?“

Înainte, cuvintele-i țâșneau pentru a descrie lumea. Pentru a exprima bucuria ei de viață.

Cum a ajuns să fie actriță? Mama și tata au locuit împreună în nord, ea secretară la o oțelărie, iar el inginer. El avea pescuitul, fotbalul și un serviciu care îi plăcea, până să apară ea și să-i distrugă tot. Ce viață măruntă, spunea ea uneori. Așa să fi fost? A luat trenul până în sud, în capitală, a candidat la cea mai bună școală de teatru, a fost admisă. Datorită ambiției. La televizor se dădeau știri despre clasa ei, așa că tata, bunica și toți oamenii din oraș o urmăreau cum stă alături de colegi

pe treptele de piatră ale Teatrului Dramatic Regal și face semn cu mâna către cameră. S-au mutat apoi în capitală și ea și-a început noua viață. Tata a trebuit să o lase pe a lui și s-o urmeze. Acesta a fost începutul decăderii lui. Nu se descurca în capitală, chiar dacă și-a găsit de lucru rapid, reușind să o întrețină pe mama în anii de studiu.

Obișnuiam să-i spun mamei totul. Reușea să mă facă să vorbesc despre fiecare schimbare a stării mele de spirit. Era așa o binecuvântare că știa mereu cum mă simt și că împreună puteam să analizăm și să despicăm firul în patru, până când răul rămânea singur și neajutorat și dispărea în lumină, lumina ei. Lua tot răul și-l făcea să dispară. Era ca o vrăjitoare care se juca cu lumina pe ziduri, se strecura printre circumvoluțiunile creierului meu, coborând până spre stomac, unde se instalase prima oară răul. Îmi mângâia sufletul, eliberându-mă. Când a încetat? Au încetat toate astea? Cum am putut să nu-i aleg mângâierile? Să nu o aleg pe ea?

Asta să fi fost diferența dintre un copil și un adult? Să lași lumina să-ți intre în suflet, apoi să nu mai faci asta? Ce mai eram eu, atunci? Nu adult.

Dar nici copil. Nu eram încă adolescentă, mai degrabă copil. Un copil care se agăța de întuneric. Înspăimântător.

Noaptea, pereții se mișcau. Se curbau înainte și înapoi, de parcă ar fi respirat. Îmi lipeam mâna de ei, apăsat, ca să-i fac să stea nemișcați, dar ei continuau să respire, fără să mă bage în seamă. Uneori, noaptea stăteam pe balcon și priveam stelele. Mă uitam după constelațiile pe care le cunoșteam. Nu erau multe: Ursa Mică, Ursa Mare. Vara, când eram mică, ne duceam saltelele și păturile pe balcon și dormeam afară. Într-o noapte tata s-a cățărat până la noi, pe burlan. Se săturase de apartamentul lui, iar mama îi luase cheile de la al nostru. Când l-am privit, după ce ajunsese sus, ochii îi străluceau în noapte. Te puteai trezi cu el oricând. Ne-am trezit cu el mereu. Ochii lui negri din noaptea aceea, privirea care m-a amuțit. Care spunea că urma să ne omoare.

Odată, când ne-am întors dintr-o vizită la bunica, în nord, apartamentul nostru era plin de gaz. Tata dăduse drumul robinetului de gaz și aerul era dens și greu de respirat. Mama a fugit în stradă

cu mine și cu frate-meu și ne-a spus să stăm acolo până se întoarce. Apoi s-a dus în apartament, a închis gazul și a deschis ferestrele. Fratele meu, pe stradă, ținându-mă de mână: „Știi că mama poate să moară, nu?“ Dar mama s-a întors și ne-am dus la o cafenea unde am mâncat pe săturate, ca să sărbătorim că eram încă în viață. Spre seară am auzit-o vorbind la telefon cu tata. „Ai încercat să ne omori?“

Noaptea era răcoroasă și senină pe balcon. Aveam două fotolii mari de ratan cu pernițe și o măsuță cu o lampă. Mama fuma deseori o țigară după masă, iar eu obișnuiam s-o privesc din bucătărie, în timp ce spălam vasele. Vedeam doar fumul care se ridica spre cer și părul ei blond. Poate stătea cu picioarele pe balustradă. Poate încerca să se relaxeze, să se detașeze de toate. Singurătatea mamei era ceva la care nu mă puteam gândi.

Teroarea că nu va veni direct acasă după vreo reprezentație. Plânsul când se făcea târziu. Unde era? Ce s-a întâmplat? De obicei se oprea la un pahar împreună cu ceilalți actori. Nu întârzia des, dar când se întâmpla, asta îmi spuneam că face.

Ceasul care arăta trecerea timpului și mama care nu era acasă. Stăteam pe canapeaua din living și o așteptam. O așteptam mult și bine. Acum fac la fel, dar nu pe canapea, ci în patul meu. De data asta fără lacrimi. Ușurarea la auzul cheii în broască a rămas la fel de mare. Supraviețuise. Trăia.

Înainte nici nu puteam concepe că avea nevoie să se întâlnească cu alți oameni în afară de mine și de fratele meu. Gândul acesta era recent și a venit din tăcere, odată cu înțelegerea multor lucruri. Voia doar să petreacă timp cu alți adulți. Nu era așa ciudat.

Câteodată mă gândeam că o pedepsesc. Că-i atac lumina cu întunericul meu.

Cinam în camera mea. Îmi pregăteam în bucătărie o farfurie cu orez și carne, pui sau pește. Mereu ceva gătit din ingrediente proaspete, în casă. Nu puteam refuza mâncarea. Foamea îmi era prea mare. Eram convinsă că mă înalț cu fiecare îmbucătură, că trebuia să astâmpăr nesațul creșterii, că nu se putea altfel. Eram a doua ca înălțime în clasă. De la a fi una dintre cele mai scunde fete am ajuns să mă înalț extrem de rapid și era foarte neplăcut să

crești așa, fără măsură. Ajunsesem chiar să-l bat la cap pe Dumnezeu, rugându-l să facă să nu mă mai înalț așa de tare. Știam că pot încetini creșterea vorbind. Dar așa cum stăteau lucrurile, creșterii mele nu-i stătea nimic în cale.

Mama îi lăsa fratelui meu o tavă cu mâncare în fața ușii. Când nu mai era nimeni în preajmă, el deschidea ușa și o lua. Apoi se fereca iar în cuie și mânca. Nu era nevoie de cuie. Nici mie, nici mamei nu ne trecea prin cap să intrăm la el în cameră.

Dar mama mai intra uneori la mine. Stătea în mijlocul camerei și se uita în gol. Parcă pe jumătate trează, de parcă i-ar fi fost greu să vadă cu adevărat ce era în fața ei. Dacă stăteam în fotoliu, privirea ei îmi atingea fața și mă încălzea. Dacă eram în pat, se așeza uneori lângă mine și îmi mângâia părul. „Ești bine? Ieși suficient afară, la aer? Nu vrei puțin în parc?“ mă întreba privindu-mă, pentru ca în secunda următoare să cadă iar în visare. Stăteam nemișcată și mă forțam să nu dau din cap nici că da, nici că nu. „Faci cum vrei“, îmi spunea, apoi pleca. Camera trebuia să-și revină după vizita ei. Să se liniștească și să-și recapete suflul. Mi-am dus

mâna la perete și l-am apăsat ca să văd dacă respiră, dar era nemișcat. Mama lăsa mereu un miros în urma ei. Mirosul dulceag al trupului ei. Am deschis fereastra către castan și cerul nopții. Stăteam pe pervaz să privesc grădina, covorașul de iarbă de sub copac și aleile de pietriș care șerpuiau prin curte, de la poarta de fier la ușă. Volvo-ul vechi aflat acum sub prelată, pe care portarul îl conducea doar ocazional, în serile de vară.

Uneori vorbeau. Mama și frate-meu. Ba chiar se întâmpla să râdă împreună. Eu încercam să nu-i ascult. Aveau o înțelegere. Deși era mai mult în condițiile fratelui meu. Câteodată avea nevoie să iasă din cameră, să vorbească cu mama. Despre muzică, despre școală, despre fete. Întâlnise pe cineva și voia să i-o prezinte mamei. Era mândru, se vedea. Ar schimba ceva? mă întrebam. Avea să-l schimbe pe fratele meu? Să-i astâmpere furia, să o stingă? Eram nerăbdătoare să vină în vizită. Voiam să le văd pe ea și pe mama împreună.

Fratele meu a încetat să-și mai bată ușa în cuie. În ziua de dinaintea vizitei ei a lăsat-o deschisă. L-am auzit cum dă cu aspiratorul și aruncă sticlele

de urină. Se hotărâse să facă un pas către lumea de afară. Încheiase o etapă, oricare ar fi fost aceea.

Mama voia să o invite să rămână la cină. Era seara ei liberă și l-a întrebat pe fratele meu ce ar dori să mănânce. „Nimic ieșit din comun", i-a răspuns el, dar l-am auzit râzând. Apartamentul era din nou plin de viață. Nu doar de elevii mamei, ci de un oaspete adevărat. Așteptarea tensionată în bucătărie, mama pregătea o plăcintă cu fructe de mare. O plăcintă cu fructe de mare nu e tocmai ceva ieșit din comun, nu?

Era de parcă fratele meu i-ar fi dat un cadou. În sfârșit, o ruptură în ritmul cotidian. M-am gândit că mai bine mă țin la distanță, pentru ca frate-meu să nu fie nevoit să-și prezinte sora. Să-i dezvăluie o ciudățenie chiar de la început. Dacă am fi stat în bucătărie aș fi fost enervant de aproape de ei, așa că m-am gândit că mama va pune masa în living.

Deodată, a apărut. Prezența ei s-a făcut simțită în tot apartamentul. Aerul căpătase ceva special și am simțit imediat că e luminoasă. Că fratele meu a găsit o fată care semăna în multe privințe cu mama. Cum ar fi vocea ei, care se ridica și cobora

în ritm cu cea a mamei și a fratelui meu. Totuși, era destul de ciudat că a adus-o aici.

Au mâncat în living. Mama aranjase deja masa. Niciun cuvânt din ce povesteau nu răzbătea până la mine. Ascultam, dar nu auzeam decât un murmur slab. Îmi doream să fiu cu ei? Nu, deloc. Poate va reveni. Și atunci, mai devreme sau mai târziu, aveam să facem cunoștință. Poate chiar o să ne ținem de mână.

Eram în bucătărie când a intrat mama să pună de cafea. Îmi dădeam seama că era în continuare bucuroasă. „Vrei să vii și tu cu noi la desert?“

Vocea ei m-a luat pe nepregătite, deși o văzusem intrând. M-am dus în camera mea. Spre surprinderea mea, mama a venit după mine. „O cheamă Vendela. O știi?“ m-a întrebat mama. Nu, nu o știam. De mult nu m-am mai uitat în albumul școlii ca să studiez chipurile celor din clasele mari. „Poate vrei să vii să o saluți.“ Mama m-a luat de mână, trăgându-mă încet. Nu m-am opus. M-am lăsat purtată spre living. I-am văzut stând la masă, pe fratele meu și pe această Vendela. Mă priveau amândoi pătrunzător, iar ultimii metri

i-am parcurs singură până la ea. S-a ridicat, ceva mai trasă la față. Apoi mi-a întins mâna și eu i-am strâns-o. Nu ne-am spus nimic. Spre surprinderea mea, cel care s-a ridicat să înceapă conversația a fost chiar frate-meu, care a spus: „Vendela, ea e sora mea și nu vorbește".

Vendela mi-a zâmbit, dar mi-era imposibil să-i răspund cu un zâmbet.

Mi-am mâncat înghețata cu ochii în pământ. Mama sporovăia cu Vendela și fratele meu. Discutau mai mult despre școală și vocea Vendelei cobora sau urca în ritmul subiectelor abordate. Mama radia. O lumină energică și caldă. Fratele meu era, cu totul neașteptat, vesel. Când ni s-au intersectat privirile deasupra înghețatei părea deschis, abordabil. Nu-l mai văzusem niciodată așa înainte și mi s-a tăiat respirația, simțeam că ceva din lumea mea se risipise. Că ceva nou începuse și habar nu aveam ce era. Înverșunată, tânjeam ca lucrurile să revină la starea de dinainte de vizita Vendelei. Fiecare cu tăcerea lui. Acum era agitație, mi se deschidea în față, iar eu nu voiam asta. Trebuia să mă pricep

mai bine la a mă închide în mine, dacă asta avea să fie situația. M-am ridicat și am făcut câțiva pași. La masă, conversația era în toi, de parcă n-aș fi existat. Erau hotărâți, mama și frate-meu, să nu mă lase să stric nimic.

În camera mea, pereții pulsau. Nu am încercat să-i liniștesc apăsându-mi mâna de ei, ci m-am aruncat în pat și mi-am băgat capul sub pernă. Cu toate astea, i-am auzit pe frate-meu și pe Vendela intrând în camera lui. Le puteam deslușI vocile și pe fratele meu, care dăduse drumul la muzică. Vendela cânta. Înregistraseră cât fusesem eu la școală? Muzica și vocea ei sunau extraordinar, parcă pluteau. Râdeau și m-am întrebat dacă fratele meu era bucuros că ea e acolo sau dacă ar vrea ca lucrurile să fie ca înainte. Poate și una și alta, mă gândeam, trăgându-mi pătura peste mine.

Când m-am trezit, era noapte. M-am ridicat brusc, mă simțeam de parcă aș fi ratat ceva foarte important. Cum plecase? Presupunând că a plecat, nu? Doar nu stătea lângă fratele meu, în patul lui? M-am dus în bucătărie, apoi în holul de servire,

trecând pe lângă living, până la intrare. Pantofii ei nu erau acolo, așadar plecase.

M-am întors în camera mea. Noaptea îmi plăcea cel mai mult. Liniștea și sentimentul că totul încetinea și prindea viață înainte de răsăritul soarelui. Întunericul în care îți puteai odihni gândurile. Nu era nimic de făcut, nimic de luat în seamă. Era liniște. Mama și fratele meu dormeau. Puteam să stau în fotoliu și să nu fac nimic. Oare cum fusese despărțirea lor? A sărutat-o, cu noi în apartament? Cu noi așa de aproape? Sau doar a îmbrățișat-o, inhalând mirosul părului ei?

Noaptea îmi era prietenă. Tăcerea nu era stranie în mijlocul nopții. Singurătatea era pură, dezgolită. Nu ca în timpul zilei, când tăcerea mea era interpretată ca o reacție împotriva mamei sau a fratelui meu. Eram una cu noaptea și vorbeam aceeași limbă. Respiram aceeași tăcere. Ca atunci când eram mică și stăteam pe genunchii mamei după o reprezentație la teatru. Cum dormeam pe genunchii ei, fără să-mi pese de nimic. Mă lăsam purtată în vis. Cum mă așeza mama pe canapeaua din cabină, în timp ce se schimba după spectacol.

Se demachia și se dădea cu cremă, desfăcea agrafele perucii, pe care le punea apoi într-un borcan. În somn simțeam că se întâmplau toate astea, cum bănuiești ce se întâmplă la suprafața apei când înoți la adâncime. Vezi că se mișcă ceva la suprafață, dar tu ești în adâncuri, unde presiunea îți apasă timpanul. Ultima țigară înainte să mă trezească și felul în care ne îndreptam spre ieșire, unde chema taxiul. Adormeam în lift și coboram cele șase etaje ca în vis, pentru ca apoi să mă așez pe genunchii mamei, în taxi. Inspiram mirosul ei și izul de piele al scaunelor din mașină. Vedeam luminile nopții dinăuntru. Felinarele care atârnau ca niște astre mici. Ușa taxiului care se închidea în urma noastră. Aerul rece și cei câțiva pași până la poartă. Treptele care duceau la apartament și pe mama care mă așeza cu grijă în pat, așa îmbrăcată. Nu eram nici trează, nici nu dormeam. Ca acum.

„Tată? Ești aici?“ „Da, sunt aici.“ „Ce părere ai despre Vendela?“ „Nu te mai gândi la ea! Gândește-te la ale tale, ca de obicei!“ „Trebuie să încep să vorbesc? Mama se gândește să mă ducă

la o consultație.“ „Vei găsi tu o soluție, ești mai puternică decât ei.“ „Chiar sunt?“ „Da, mult mai puternică.“

Noaptea m-a înveșmântat în beznă și m-am întins pe pat. Mi-am ascultat respirația la intervale tot mai lungi, iar apoi am plutit în vis, am pășit deasupra apei, mi-am ridicat rochia ca să ajung la insula unde obișnuiam să ne scăldăm când mergeam la cabană. Insula despre care mama aflase că e pentru nudiști. Erau doar femei și copii. Apa care-mi atingea corpul era dulce-sărată, rece-călduță. Cât îmi plăcea să înot de la insulă la pod și înapoi! Înainte și înapoi. Corpul care prindea forță cu fiecare întindere de braț și parcă era împins înainte. Era mereu însorit. Chifteluțele congelate se dezghețau în bătaia soarelui, pe deal, iar sendvișurile cu pateu și castraveți, împachetate în folie de aluminiu și care se aflau tocmai la fundul lăzii frigorifice, aplatizate, erau în continuare foarte gustoase. Sticla de suc cu gust de căpșuni și de plastic încălzit. Toată goliciunea mă zăpăcea. Corpul gol al mamei și al vecinilor. Imensitatea de piele. Și propria mea goliciune. Îmi ascundeam

trupul cu un prosop când ieșeam din apă. Mama râdea. „Ce fată timidă!“ Tuturor li se părea distractiv, râdeau la orice spunea mama. O admirau. Era greu să nu o admiri.

Nu îndrăzneam să le privesc corpurile, privirea mi se prelingea pe lângă ele și se oprea la apă. Tata era sus, la cabană, aranjând năvodul. Îl scutura bine, să cadă peștii prinși înăuntru și îl atârna prins de două cuie. Repara ochiurile. Fileta peștii, iar măruntaiele rămâneau afară și se coceau la soare.

Îmi place să-mi aduc aminte de tata cel de atunci. În barcă. Pescuind. Era priceput la asta. Celelalte amintiri cu el aduceau haos. Erau așa de înfricoșătoare! Ochii lui în întuneric, când urca burlanul. Sau când eram în vizită la bunici. Putea să apară brusc. Să se așeze la masa din bucătărie spumegând de furie. Sau poate de disperare. Nu puteam să nu-l primim. „Să nu cumva să îndrăzniți să mă țineți afară“, parcă zicea cu privirea care se muta de la unul la altul. În momentele alea mama putea să se prăbușească, să cadă la pământ. Se străduise să-l țină departe și iată-l brusc în fața noastră. Se mai întâmpla să-i dea drumul de la spital fără

să ne sune în prealabil și cu mult înainte să se fi vindecat. E greu să ții pe cineva închis împotriva voinței lui. Trebuie îndeplinite anumite condiții.

Nodul din stomac creștea și se transforma într-un pumn încleștat, când îl vedeam venind. Când se uita la mine. Observa că ne era frică de el, iar asta îl înfuria. Nu era nimic în neregulă cu el, mama era de vină. Ea era isterică și voia să-l închidă la nebuni. Neștiind ce să facă, bunica îi servea cu cafea și prăjituri, făcând ture de la aragaz la masă și înapoi. „Oare nu a venit Stig?" „Trebuie să putem divorța. Dacă unul dintre parteneri nu mai vrea, nu se poate. Nu poți să mă obligi să te primesc înapoi și să fie totul ca înainte", i-a zis mama tatei mai târziu.

Pentru că asta voia, să fim iar o familie. Nu putea să accepte ideea unui divorț, nu exista pentru el. Nu puteam să trăim fără el. Ba da, noi puteam. Chiar mult mai bine. Oare la bunica acasă, în nord, m-am rugat la Dumnezeu prima dată?

Mă gândeam să-l omor singură. Puteam oare ajunge la pușca de vânătoare a unchiului meu? Mă fascina ideea de a-i înfige un cuțit în piept și de

a-l învârti în rană. Nu-mi doream să se întâmple asta, dar nevoia ca el să dispară era așa de puternică încât mă gândeam că se cer măsuri extreme. Eram doar un copil, nu aveau să mă arunce în închisoare. Ce s-ar întâmpla cu mine dacă l-aș omorî pe tata? M-ar închide cineva? Nu știam, așa că m-am decis să mă rog. Mă rugam să moară. Așa simțeam. Se mișca nestingherit. Focul pe care l-a aprins. Burlanul pe care a urcat. Se cățăra beat pe acoperiș și se lua des la bătaie. Sau poate avea să o facă singur când i-ar fi sunat ceasul și ar fi devenit tăcut și plin de ură de sine. S-ar fi putut spânzura sau s-ar fi putut arunca de la balcon. Aveam nevoie doar de timp și de Dumnezeu de partea mea. *Bunule Dumnezeu, fă să moară tata! Vreau să moară și Tu trebuie să mă ajuți. Hai s-o facem! Împreună. Tu și cu mine. Hai să-l omorâm. Asta e cea mai mare dorință a mea. Amin.*

În fiecare seară, aceeași rugăciune. În fiecare zi și noapte. Aceleași cuvinte. Aceeași dorință. Până în seara când a murit, în somn. În noaptea aia l-am văzut. A venit ca o lumină la mine în vis și a întins mâna. M-am gândit că acela era ceasul morții lui.

Că a întins mâna către mine. Nu știa atunci când a murit că eu îi făcusem asta? Întindea mâna către mine, în orice caz.

După moartea lui am putut parcă să respirăm din nou. În moduri diferite. Mama era ușurată, deși s-a îngrijorat pentru că deveniserăm orfani. Fratelui meu i-a fost cel mai greu. Avea câteva amintiri plăcute cu tata, pe care nu putea să le uite. Poate avea conștiința încărcată pentru că și el se simțea ușurat? Pentru mine a fost simplu, din clipa în care l-am văzut pe fratele meu stând cu telefonul în mână și zicând că tata a murit, am fost foarte calmă.

E adevărat? Da. O parte din mine a rămas calmă. Partea care avea de-a face cu el. Tata nu avea cum să sfârșească mai bine. Dar cu singurătatea lui cum rămânea? Cele trei săptămâni în care a zăcut? Da, și pe astea le-a meritat.

Câteodată mă întreb dacă sunt rea. Dacă e ceva în neregulă cu mine. Lipsa de empatie. Îmi lipsește ceva? Ceva esențial?

Moartea tatei a fost un triumf pentru mine și Dumnezeu. A fost prima noastră colaborare.

Credeam în Dumnezeu? Da, credeam. Credeam în El cu toată puterea. Nu exista nimic altceva.

Eram de fapt o familie a întunericului? Apăsată de secrete și neliniști? Dar o aveam pe mama și personalitatea ei. Era o forță a naturii. Ținea piept tuturor.

Înainte ziceam că raiul e asemenea unui copac. Că pământul avea tuneluri ce duceau către iad. Că diavolul stătea și asculta ce-și spuneau copiii. Ziceam că îl slujesc încă de mici. Spuneam că pedeapsa eternă seamănă cu viața pe care o trăim și că doar se prelungește la infinit. Și mai erau minciunile nevinovate: eram asistenta profesorului de călărie și aveam trei cai ai mei, iar în cada mea puteai găsi un rechin argintiu. Nu știu ce voiam să obțin cu minciunile, dar le scoteam de fiecare dată când deschideam gura la școală. Nu puteam să le evit. Eram neajutorată în fața minciunilor, care erau așa de mărunte. Eu eram cu mult mai mare, dar degeaba. Acum trăiam în adevăr. Nici măcar gândurile nu îmi erau contaminate de minciuni. Sau mințeam în continuare despre ceva ce nu vedeam?

Era noapte și fratele meu era îndrăgostit. Mama sigur a dormit adânc după vizita ei. Totul a mers strună. Doar mie îmi era dor de vremurile de dinainte. De ce îmi era dor mai exact? De venerație. De tăcere. De mai ce? Când mă gândeam că într-o zi aș putea să vorbesc din nou mi se punea un nod în gât. Despre ce-ar fi meritat să vorbești cu voce tare? Ce era așa de important? Discuția despre vizita la un medic specialist m-a surprins. Mama nu mă lăsa în pace și gata. Așadar nu trece de la sine. E nevoie de un specialist. Oare deja îl contactase, stabiliseră un consult de care încă nu știam? Voia să mă surprindă într-o zi și să mă ducă direct acolo? Ce așteptau de la mine la consultație? Cum arăta sala de așteptare? Îmi imaginam una nu foarte diferită de cea de la dentistul Odvik, cu oglindă și reviste, frumos decorată, în holul unui apartament de lângă piața de unde mama cumpăra flori și fructe. Ce ar zice specialistul? Și mai era și marea întrebare: mama avea să fie cu mine acolo sau aveam să fiu singură? Cum avea să-mi vorbească acest specialist, cum avea să mi se adreseze?

Îmi imaginez și acum întrevederea. Specialistul s-ar năpusti asupra mea pentru a obține un răspuns. Mi-ar vorbi superior, ca unui copil mult mai mic. De unde a apărut refuzul ăsta de a vorbi? Uitam să tac și vorbeam din greșeală? Ce s-a întâmplat în momentele dinaintea refuzului?

Trebuia să-l observ pe specialist, să pricep cine era, unde îi erau gândurile și ce se afla în spatele lor. Voința. Voința specialistului se înfrunta cu a mea. Dar cine avea să fie câștigător? Aceeași întrebare se poate aplica tuturor. Voința cărui om este mai puternică decât a celorlalți? Cum puteam să fac să-mi urmez voința?

Prea multe întrebări și prea puține răspunsuri. De fapt, nimeni nu mă putea obliga. Nici mama, nici vreun specialist. Nu era reversibil. Refuzul meu era mai puternic și mai clar decât toate încercările lor. Abia acum îmi era clar și mie. Tot ce spusesem și făcusem părea nefiresc, de parcă m-aș fi îndepărtat pas cu pas de cine eram cu adevărat de fiecare dată când spuneam ceva. Acum mă simțeam mult mai bine. Vendela. Mă speriase cu adevărat? Mă deranja în vreun fel dacă era sau nu

la noi? Ar fi fost vreo diferență dacă apartamentul ar fi colcăit de prietenii lui frate-meu care aveau mereu ceva de împărțit între ei? Nu. Deloc. N-ar conta. Trebuia doar să mă retrag și mai mult. Atât.

Într-o zi am găsit niște poze cu Vendela. Erau pe masa din bucătărie, cu fața în sus. M-am gândit că fratele meu voia să le vedem. Altfel nu le-ar fi lăsat acolo. Era goală în poze. Într-una zâmbea cu gura până la urechi, întinsă pe patul fratelui meu, cu picioarele depărtate. Într-alta era în patru labe. Fundul ocupa mare parte din imagine. Îmi era imposibil să las din mână pozele făcute, cel mai probabil, de fratele meu. Gura ei și toată goliciunea. Ardeau în mine și roșeam. Erau legate de viață. Știam asta în sinea mea. Că viața ardea în mine.

Bărbații mamei. Bărbați care veneau noaptea târziu și plecau dimineața devreme. Mă deranja? Sau când dădea vreo petrecere la final de stagiune și toată echipa venea acasă la noi? Viața care pulsa în preajma mea. Mă deranja că nu eram în centrul atenției, că eram pe dinafară? Că nu simțeam

vreo dorință de a mă arunca cu capul înainte în viață, ca ei? Nu mă complăceam de fapt în a sta pe margine? Nu era de fapt lașitate? Ei erau cei care trăiau și socializau, ei erau curajoșii, pentru că îndrăzneau, iar eu eram o lașă execrabilă.

M-am trezit cu mama în cameră. Voia sacii de dormit din dulap, mi-a spus. Era somnambulă. Nu știu de ce aproape că mi-a venit să-i răspund: „Sacii de dormit nu sunt în dulap, nu mergem în excursie, poți să te duci la culcare".

Era cât pe ce, așa de la limită încât inima îmi bubuia de cuvintele aproape spuse. Mama răscolea dulapul, iar eu stăteam în fund, nemișcată, pe marginea patului și o priveam, inspirând și expirând rar, aproape tremurând. Cuvintele îmi stăteau pregătite, gata să fie expulzate. Trebuia doar să deschid gura și ar fi năvălit afară. Mi-am rugat inima să nu mai bată așa de tare. Încercam să mă liniștesc spunându-mi că nu se întâmplase nimic. Fusese doar un impuls, mama reușise cumva să mă facă să ies din carapace cu somnambulismul ei. Acum nu-mi doream altceva decât s-o ating cu vocea. Dar nu am făcut-o. Nu am făcut nimic. M-am

ridicat din pat și m-am îndreptat către mama, am luat-o de braț și apoi am ieșit din cameră. Am condus-o din bucătărie spre holul de servire, către living și apoi spre dormitorul ei, unde dormea un bărbat. Părea să fie tânăr. Poate era vreunul dintre elevii ei sau vreun actor nou de la teatru. Când venise? Am lăsat-o în pat și m-am întors în camera mea, în continuare emoționată că fusesem cât pe ce să vorbesc.

„Ești cea mai teatrală persoană pe care o cunosc", zicea mama uneori, când era supărată pe mine. „Atât de calculat de rea", adăuga ea, vărsându-și nervii. Mi se părea că vrea să-mi dea una. M-a scuturat, cuprinzându-mi umerii cu mâinile, de parcă voia să mă oblige să zic ceva. I-am privit chipul, i-am primit disperarea și furia. Am așteptat să-i treacă, să înceapă să plângă, așa cum făcea mereu după o ieșire violentă. Mă uitam într-un punct fix, închizându-mă în tăcerea mea, ca nu cumva să-mi scape vreun sunet. Odată fratele meu a apărut din senin de după mama și a zis: „Vrei s-o lovesc?" Dar atunci mama a ieșit plângând din cameră, cu frate-meu după ea.

Dacă îmi era frică de ceva, de asta îmi era frică. De violența fizică. Nu puteam să mă împotrivesc. Era punctul meu slab și fratele meu știa, de aceea avea putere asupra mea. Amenințarea constantă, subînțeleasă, a violenței. Putea să mă lovească oricând. Ce-aș fi putut face? Cum puteam să apăr ceea ce era al meu? Doar al meu. Tata obișnuia s-o lovească pe mama când era cuprins de disperare și, deși eu încremeneam de frică, mama nu era așa. Nu cred că îi era frică. Tata putea să strige, să o acuze că se culcă cu toți de la teatru, iar ea suna la poliție de îndată ce el începea. Am încercat să-i despart, să-l țin pe tata de braț, să-l fac să înțeleagă că nu trebuie s-o lovească. Că nu e deloc bine să o lovească. Că dacă voia să o facă, trebuia să mă lovească și pe mine. Era imposibil. Pe mine și pe fratele meu nu ne-ar fi putut lovi niciodată; nu putea să ne vadă când era furios, doar pe mama.

Să-i opresc pe fratele meu și pe tata să lovească, la asta mă pricepeam. Acum rămăsesem doar cu fratele meu, dar el se maturiza. Poate maturizarea lui se hrănea din furie. Poate relația lui cu Vendela era soluția. Chiar dacă nu va dura, așa am simțit.

Dar aveau să vină altele ca Vendela. Poate că el o să se maturizeze departe de mine, să nu mai stăm în aceeași cameră și să ne măsurăm cu privirea.

Nu am vorbit. Asta conta.

Am fost cât pe ce, dar nu am făcut-o.

În curând se face dimineață. Oare să mă duc la culcare sau să rămân trează? Poate să-i aud pe mama și pe acel bărbat în bucătărie, înainte să-i spună să plece? Nu rămâneau niciodată peste zi bărbații. Doar gândul că vreunul ar fi stat cu noi la micul dejun era de neconceput. Nu ar fi vrut asta.

Chipul tatei în timpul mesei, la micul dejun. Total absorbit de sine. O încremenire și o oboseală care erau enorme. Să stai lângă el era ca și cum ai fi fost tras în beznă, în bezna lui. Nu spunea nimic. Îi era destulă propria anxietate. Ăsta e un cuvânt pe care l-am învățat de la mama. „Tatăl tău suferă de anxietate. E o boală îngrozitoare. Nu o poate opri", spunea ea. „Ce-a făcut tata?" „A dat-o în bară, a împrumutat bani de la un cămătar dubios și și-a cumpărat o fermă în nord." Voia să crească și să antreneze cai de curse. Și mai

voia să pescuiască. Păstrăv, mai precis. Voia să facă toate astea. Și când colo, stătea în bucătăria noastră și se rușina de toți. Pentru că îndrăznise să viseze că viața merge mai departe. Că va face ceva important. Cămătarii cu dobânzile lor. Cum avea să reușească? N-o să se mute niciodată la fermă. Fusese un vis, un vis care îi cerea acum să acționeze, într-o altă stare de spirit, de tulburare și negare de sine. În bezna întunecată a depresiei. Cine avea să-l salveze? Mama. Doar ea, luând atitudine, cu forța ei extraordinară. Ar fi putut să anuleze contractul de împrumut, pe motiv că tata nu era în deplinătatea facultăților mintale. S-ar fi putut duce la cămătari, să dea câteva telefoane și gata. Asta spera el? Sau în adâncul sufletului lui își dorea acea fermă? Nu puteam ști. Era clar însă că nu se mai descurca. Că bezna dinăuntrul lui îi cerea să moară. Nu era util. Un om stricat. Mama l-a înghițit și l-a scuipat. Ea trăise viața lor de parcă ar fi fost o certitudine, apoi, brusc, l-a dat afară. „Nu se mai poate“, i-a spus. Și chiar așa era. Nu se mai putea. De ce continua să-l ajute, dacă erau divorțați? De ce era tata în bucătăria

noastră? De ce l-ar fi ajutat să se salveze, pentru ca mai târziu să o acuze că i-a luat tot? Chiar și ferma, avea el să strige afară, pe deal, după ce uitase că fusese în casă, la masa din bucătărie, dorindu-și doar să moară. De ce rezolva mereu tot? De ce nu-l lăsa să se ducă la fund, ca o piatră? De ce trebuia să-l mai susțină? „Pentru că e tatăl vostru. Pentru că l-am iubit cândva. Pentru că nu poți pur și simplu să abandonezi un om", ne spunea ea.

Am rugat-o vreodată pe mama să nu-l mai vadă pe tata? I-am spus-o direct? Nu, niciodată. M-am rugat la Dumnezeu.

M-am uitat cum stă în dormitor cu bigudiurile calde în cap. Era îmbrăcată cu o fustă de blugi și o bluză albă, pe care și-o tricotase singură. Fuma o țigară, care se stingea în scrumieră când își lua o șuviță și o răsucea pentru a o ondula. Își făcea părul în fiecare zi. Mai netezea câte o haină. Începeau repetițiile. Era prima zi și regizorul venea tocmai din Polonia. Prindea șuviță după șuviță cu o clamă până când întregul păr îi stătea fixat, răsucit. Era așa de frumoasă! Atât de

luminoasă și de veselă! Veselia asta. Abilitatea asta a ei de a simți bucuria.

Ce căutam acasă? Eram bolnavă? De ce o priveam așa? Voiam să stau lângă ea. Mereu aceeași chestie. Voiam să merg cu ea la teatru? Câți ani aveam?

Prima zi de școală. M-am dus cu prietena mea și familia ei, pentru că mama avea repetiții și tata era bolnav. Eram mândră că m-am dus la școală singură. Mă credeam mai matură decât ceilalți, care se aflau acolo cu părinții. Am spus tare și răspicat cum mă numesc și data nașterii. Am răspuns afirmativ la întrebarea dacă am așteptat cu nerăbdare școala. Le-am spus că știu deja să citesc. Hotărâsem deja că voi excela la școală. M-am gândit că îmi va fi ușor. Mult mai ușor decât în celelalte lucruri. Și așa a fost. Schimbările de la școală erau previzibile. Nicio surpriză. Mă enerva că devenisem o mincinoasă. Ce voiam să demonstrez? De ce aveam nevoie să par mai bună decât eram? Era evident că eram șefa clasei. Cea care decidea cine participă și cine nu. Doar în vârful copacului, cu prietena mea, era totul diferit, deoarece

conversația era mai echilibrată și nu puteam ști ce urma să se întâmple.

Țipătul din living a sfâșiat tăcerea apartamentului. Strigătele disperate ale elevilor. Era Medeea, trădată de Iason. Trebuia să se răzbune. Nu avea de ales. Vocea mamei, calmă și obiectivă. Sau striga dintr-odată, pentru a-i arăta elevului cum să-și elibereze disperarea, cum să îndrăznească și să nu se cenzureze. Disperarea pură, asta urmărea. Am luat tubul de icre de cod și pâinea. Mi-am uns o felie, am pus-o pe o farfurie și m-am dus în cameră. M-am așezat la masă, ascultând sforțările elevului. Suna de parcă s-ar fi chinuit și știam că mama îșI spunea că îi lipsește talentul. Icrele sărate pe pâine aveau gust bun. Am mâncat o felie întreagă și m-am dus în bucătărie să-mi mai fac una, când l-am auzit pe fratele meu. M-am hotărât să rămân pe loc. Mi-am luat o altă felie, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Mă mișcam prin bucătărie de parcă aș fi avut vreun drept să fiu acolo. Am luat un pahar de apă și mi l-am umplut la chiuvetă. M-am așezat

pe blat, cu sendvișul în mână, pregătită să-l văd intrând.

Nu era singur. Era cu Vendela. Frate-meu m-a privit furios, Vendela m-a salutat. M-am holbat la ea, ceea ce a determinat-o să facă un pas în spate și să se ascundă după el. A întrebat-o calm ce dorește să mănânce. Puteau să pregătească sendvișuri calde. Voia? Da, voia.

Am rămas în bucătărie și i-am urmărit cum și le pregătesc, în timp ce mâncam. L-am văzut pe fratele meu scoțând prăjitorul de pâine din dulap, apoi pâinea, șunca, brânza și roșiile din frigider. Era de la sine înțeles că trebuia să plec din încăpere când intra el, dar prezența Vendelei mă făcea să rămân. Câtă vreme era și ea, fratele meu nu îmi putea face nimic. Putea să mă rănească mai târziu, dar nu mă gândisem la asta. Cred că i-a explicat ce e cu țipetele din living, pentru că Vendela nu a întrebat nimic. Se forța să vorbească cu ea, deși eram de față: aveau să meargă la un concert împreună. Voia să exerseze sau să iasă în oraș? „Putem mânca o înghețată în parc“, a propus ea.

M-am gândit cum trebuie să se fi simțit el, știindu-mă acolo. Sau ea. Era neplăcut să fie de față sora care tace. L-aș fi putut scuti de asta, dar dintr-un motiv sau altul nu voiam. Nu voiam să fie așa de siguri pe ei, mama și frate-meu. Nu voiam să creadă că voi sta la mine în cameră.

Am auzit-o pe mama deschizând ușa din hol. Nu mai era mult și urma să-și ia la revedere de la elev și să vină în bucătărie. Și fratele meu a auzit-o, mi-am dat seama pentru că a înghețat. Mama a apărut în cameră plină de energie. Era dintr-odată acolo, în mijlocul bucătăriei, râzând cu gura până la urechi. „Vendela, ce bucurie să te revăd!“ A privit spre mine. I-am întâlnit privirea și am rămas locului. A trebuit să-mi folosesc toată puterea să nu mă întorc în camera mea. „Toți laolaltă“, a spus ea râzând. „Ce planuri aveți?“ „Ieșim în oraș“, a spus fratele meu și nu mi-am putut da seama din tonul lui dacă era sau nu nervos. Vocea îi era neutră.

„Bine faceți. E așa frumos afară“, a răspuns mama uitându-se iar la mine. Nu mai puteam să suport, așa că m-am dat jos de pe blatul de

bucătărie și m-am dus în camera mea. Am închis ușa și m-am trântit pe fotoliu. Apoi m-a podidit plânsul. Lacrimile îmi străpungeau ochii și mi se prelingeau pe obraji.

Plângeam în tăcere, aproape în hohote. Am poruncit lacrimilor să mi se scurgă pe obraji fără vreun sunet. Dacă le lăsam să cadă foarte repede, nu era greu. M-am concentrat. În bucătărie mama pregătea cina. Fratele meu plecase cu Vendela. Ce s-ar întâmpla dacă m-aș duce la ea? Mi-ar spune la ce se gândește? M-am ridicat din fotoliu, mi-am șters lacrimile care încă nu căzuseră și m-am îndreptat spre bucătărie. M-am așezat pe unul dintre scaunele de la masă. Mama pregătea friptură de miel. S-a întors și mi-a zâmbit, dar nu a zis nimic. Era preocupată total de ce făcea și gândul ăsta mi-a venit de nicăieri: trebuia să mor.

Doamne, Dumnezeule, care ești în ceruri. Apăr-o pe mama mea și fă-o fericită! Apăr-o și lasă-mă să mor!

Stăteam în pat pe întuneric și îmi spuneam rugăciunea nouă pentru prima oară. Avea Dumnezeu

să mi-o îndeplinească din prima sau trebuia să aștept? Oare cât? Până voi fi adult? Nu mai privisem spre viitor, dar acum doar asta vedeam. Am reușit să mă văd adolescentă, ca fratele meu, apoi adultă. Tăcerea asta nu avea cum să dureze o viață întreagă. Era irațional să-ți trăiești așa viața de la început la sfârșit. Nimeni nu putea să mi-o ceară. Aveau să înțeleagă. În adâncul lor trebuie să fi știut că era imposibil. Am dat frâu liber voinței mele. Acum se putea întâmpla orice.

La școală a izbucnit un incendiu. Mergeam pe trotuar la câțiva metri în spatele fratelui meu, cu ghiozdanul. Fumul se vedea de la distanță. Ardea ultimul etaj și mi-am zis că e vina mea. Că rugăciunea mea a cauzat incendiul. Ulterior s-a dovedit că doi băieți au aprins focul în fața laboratorului de chimie. Trebuia să mergem acasă. Poliția a închis întreaga zonă. Nu puteam vedea pompierii care sting focul, nu aveam voie în curtea școlii. Fumul se înălța necontenit. Nori negri care urcau și acopereau cerul. Îmi era greu să nu privesc fumul pâlpâind, dar într-un final fratele meu

m-a tras de mânecă și mi-a zis că trebuie să ne ducem acasă. Mergeam unul lângă altul și m-am gândit că focul a provocat această apropiere. Ceva amenințător ne făcea să mergem împreună spre casă.

M-am dus în camera mea, direct la fereastră. Doar noi eram acasă, mama era la teatru. Credea că suntem la școală. Castanul se unduia în vânt. Cât vor închide școala? Săream în sus de fericire, în sinea mea, pentru că voi sta acasă. Mi-am lipit fruntea de fereastră, am simțit răcoarea ei cuprinzându-mi chipul și am zâmbit. Poate o să rămânem acasă o săptămână. Poate mai mult. Mă simțeam ca atunci când stăteam acasă, bolnavă, așa că mi-am pus pijamalele și m-am dus în bucătărie. Am scos din frigider supa de afine, mi-am făcut un sendviș și am ascultat muzica din camera fratelui meu. M-am suit, ca de obicei, pe blat și am început să mănânc, înmuindu-mi sendvișul cu brânză în supa de afine. Îmi era foame. M-am dus apoi în cămară, am luat niște pâine prăjită, am uns-o cu unt și am înmuiat-o în supă, apoi am supt-o până s-a topit în gură. Mama avea în curând premiera,

atât reținusem. Azi era repetiția generală cu costume, în fața unui public ales. Înainte, mama ne ruga să nu aducem prieteni acasă în săptămânile cu repetiții generale, avea prea multe pe cap ca să mai suporte și casa plină. Dar acum nu mai trebuia să facem asta. Fratele meu ura teatrul. Eram mici când am văzut-o pe mama întinsă pe masa unui măcelar, purtând doar lenjerie intimă și pantofi cu tocuri înalte, cântând: *Aduceți-mi mădularele voastre, domnilor! Uitați-vă la bulanele astea îmbietoare, la țâțele astea americane voluptoase!* După faza asta frate-meu nu a mai mers la teatru. Ura să o vadă machiată sau cu tocuri. Nu voia ca ea să se prefacă. Nu era de acord cu meseria ei. El nu, eu da. Poate totuși o să mă duc la premieră. Înainte, mama obișnuia să mă răsfețe în cabină după o premieră, cu dulciuri și suc, ca să sărbătorim că nu trebuia să mai repete zi și noapte. Din momentul acela, mama avea timp de noi după-amiezile. Ce repeta acum? Inima a început să-mi bată brusc cu putere. M-am gândit la rugăciune. Că m-am rugat să mor. Chiar asta voiam? Puteam să mi-o retrag sau Dumnezeu deja îmi pregătea moartea? Puteam în

orice clipă să mă prăbușesc și să mor. Trebuia oare să mă rog la Dumnezeu ca să-mi retrag dorința? Puteam să fac asta? Am încercat să-mi amintesc gândurile clare de ieri, când moartea părea necesară, singurul sfârșit posibil pentru tăcerea mea. Mi le-am amintit și le-am urmărit până la decizia luată. Da. Așa era. Sigur că Dumnezeu mă va lăsa să mai trăiesc un pic, dar o viață întreagă? Mă va scuti de viața de adult. Nu mă puteam imagina la altă vârstă decât cea de acum. Maturizarea îmi părea de neconceput. Nu trebuia să se întâmple. Nu puteam opri timpul și păstra prezentul. Maturizarea mă speria. Fratele meu, care începuse să aducă a bărbat, vocea lui joasă și oarecum tărăgănată, umerii largi, nasul și gura care aveau acum contururi mai pronunțate ca înainte. Era înalt. Se schimbase. Nu mai era băiatul care stătuse în barca cu năvod, urmărind mișcările peștilor. Era altcineva. Nu era adult, dar nici copil. Nu era cale de întoarcere, total irațional.

Evitam oglinzile ca să nu văd cum arăta maturizarea din mine. Mă temeam că transformarea începuse deja.

Am bătut la ușa fratelui meu. Nu știu de ce am făcut-o. Nu am mai fost la el în cameră de ani buni. Poate mă speriase moartea și nu mai voiam să fiu singură. Privirea fratelui meu când mi-a deschis ușa. O nesfârșită tristețe și resemnare. Dar mi-a deschis. Am intrat. Perdele bleumarin la ferestre. Era întuneric înăuntru, iar biroul era plin de calculatoare, tobe, amplificatoare, difuzoare, peste tot pe podea, împreună cu instrumentele din carcasele lor, erau cabluri groase ca niște râme. Și praful care strălucea în fâșiile de lumină ce pătrundeau printre perdele. M-am așezat pe partea nefăcută a patului, am încercat să îndrept cuvertura pe deasupra aproape prăbușindu-mă. Ce era de făcut? De ce am venit în camera lui, părea că voia să afle frate-meu din privire. „Ce faci aici? Ce ți-a trecut prin cap? Ai crezut că putem să petrecem timp împreună?“ Am dat din umeri, era un reflex, ceva ce obișnuiam să fac și mă speria că era așa de înrădăcinat în mine. Și a ieșit la suprafață fix în camera fratelui meu. Să dai din umeri era aproape același lucru cu a vorbi. Cred că am dat din umeri pentru a spune:

„Fă ce faci de obicei. Nu te gândi că sunt aici". Cred că a priceput, pentru că a dat drumul amplificatorului și tobelor. Ritmul semăna cu cel al unei furculițe lovite de blat. Și-a pus chitara, a conectat-o, apoi a deschis microfonul. A făcut un pas în spate și m-a privit, apoi a început să cânte la instrument; când i-am auzit vocea părea să plângă. L-am privit pe fratele meu cântând în engleză. Era un cântec despre Laura, o fată la care tânjeau toți, dar cu care nu îndrăznea nimeni să vorbească. Simțeam că îl am pe fratele meu doar pentru mine, câtă vreme cânta aveam voie să-l privesc. I-am urmărit trăsăturile feței. Nu se controla, cânta din tot sufletul. Mă fascina și speram ca piesa să nu se termine, dar sigur că s-a terminat. L-am văzut, dar acum se terminase. S-a dus lângă ușă, ca să înțeleg că trebuia să plec. Am ieșit, trecând foarte aproape de el. Îmi era frică? Nu atunci.

M-am dus în camera mea și m-am așezat pe pervaz. Ce se întâmplase? Fusesem în camera fratelui meu. Atât. A cântat și eu m-am uitat la el. Mi s-a dezvăluit, de ce a făcut-o? De ce

deodată m-a lăsat să intru și de ce am bătut la ușa lui? Curajul acțiunii mele m-a făcut să mă cutremur.

Am stat pe pervaz până am văzut-o pe mama intrând în bloc. Atunci m-am așezat în fotoliu cu o carte și am așteptat-o. Am auzit-o prin bucătărie, deschizând frigiderul. Voiam să-i spun că fusese un incendiu la școală. Voiam să-i povestesc despre fumul care se înălța spre cer și despre cum m-am dus în camera fratelui meu. Dorul subit de a vorbi cu ea. De unde venea? Am luat carnețelul și un pix. Îmi tremura mâna când am scris: *A fost un incendiu la școală azi*. M-am dus în bucătărie și am pus carnețelul pe masă. Am tras-o pe mama de mânecă și i l-am arătat.

A plâns. Mama a plâns. Mă privea cu lacrimile șiroindu-i pe obraz. Obrajii brăzdați de rimelul care i se scurgea în linii subțiri. „Mulțumesc", mi-a spus și m-a îmbrățișat. Nu m-am mișcat deloc în îmbrățișarea ei. Ce am făcut?

Am modificat ceva fundamental. Nu-i puteam bănui amploarea. Ce însemna asta? Ce va aduce cu sine această schimbare? Îmi părea rău? Nu eram

sigură. Știam doar cât de frumos fusese să scriu cuvintele. Oare să scriu și alte cuvinte? Să umplu încet-încet carnețelul cu gândurile și trăirile mele? Ce m-a făcut să simt că trebuie să scriu mai mult? Doar pentru că propoziția „A fost un incendiu la școală" stătea acolo, pe foaie, parcă cioplită în piatră? Nimic nu mă obliga. Ce îmi spunea mereu mama? „Ești așa dură cu tine."

Mama s-a dezlipit cu grijă din îmbrățișare, mi-a îndepărtat mâinile care o strângeau. M-a cuprins de umeri și a făcut un pas înapoi, ca să mă poată privi în ochi. „Ăsta-i începutul. Totul va fi bine. Înțelegi?"

Am încuviințat. Era tot ce puteam face când mă ținea așa, uitându-se fix în sufletul meu. Ce urma să fac? Ce era deschis și ce era închis? Se schimbaseră lucrurile în mod ciudat și acum eram deschisă către lume? Puteau vedea ce-i în sufletul meu? Picioarele au început să-mi tremure și am simțit că mă prăbușesc. Până spre miezul pământului, unde totul era incandescent. Ultimele cuvinte care mi-au venit în minte: ești pierdută.

Ești pierdută. Cuvintele bubuiau în mine. Am simțit de parcă m-a lovit ceva, când mă prăbușeam pe podea. O clipă mai târziu stăteam pe treptele din spatele bucătăriei, cu miros de praf în nări, urmărind șobolanii care mișunau pe acolo. Am coborât cu grijă pe scara metalică, ținându-mă de balustradă. M-am întâlnit cu fratele meu, a trecut încet pe lângă mine, fără să mă privească. La baza scărilor era mama, fuma. Am păşit pe lângă ea şi mi-am trecut mâna prin părul ei blond. Am apăsat clanța porții care dădea spre curte. Am deschis-o atent. Benzile de circulație alergau încoace și-ncolo, pe deasupra și pe dedesubt. Traficul era asurzitor. Și iată-l pe tata stând acolo, chel și cu un ciob de oglindă lipit pe frunte. „Bine ai venit în America!“ a strigat el ca să se facă auzit. „Bine ai venit în America!“

Zilele care urmau nopților erau scăldate în lumină, o lumină atât de puternică, încât să închid ochii. Stăteam în pat de dimineața până seara, cu ochii închiși. Lumina mă străpungea. Tata pătrunsese între pleoapele mele și își cânta

obișnuitul *Willkommen, Bienvenue, Welcome*, cu sunetul clopotelor pe fundal. Am încercat să scap de el, dar dansa precum cele două puncte albastre din spatele pleoapelor. Era când mic, când mare. Uneori devenea uriaș și atunci mă lipeam de perete și abia respiram. Se așeza pe marginea patului și-mi punea o eșarfă pe ochi. „Ca să nu fii nevoită să vezi vreodată ce mi-ați făcut", spunea el.

Tata a dispărut și în locul lui s-a înălțat marea. Mă duceam până la insulă și priveam cum apar pescărușii în urma bărcilor. Vedeam și vulturii stând sus, pe culmi. Cum sfâșiau peștii cu ciocurile și ghearele lor. Cum țopăiau pe stânci. Ploaia mă biciuia, iar pe apă erau gâște. M-am ridicat și mi-am întins mâna către cer.

Nu puteam să-mi explic de ce hainele îmi erau ude când zăceam în pat, tremurând. Bălțile de transpirație care se formau la picioarele mele. Mă duceam în baie, mă dezbrăcam de fiecare haină până rămâneam goală în fața oglinzii. Eram vânătă de frig. Gura îmi era încleștată și îmi clănțăneau dinții. Stăteam mult la duș, ca să simt căldura revenindu-mi în corp. Mă ștergeam minuțios și mă

furișam înapoi în cameră, unde mă îmbrăcam în haine curate, uscate.

Eram un copil. Cuvintele astea mi-au venit în timp ce îmi uscam părul. Nu trebuia să încerc să înțeleg ce mi se întâmpla, nu era nimic de înțeles. Mama ne gătea cina în bucătărie. Frate-meu era în camera lui. Tata murise. Mi-am dat seama că toți eram unde trebuia să fim, până și eu. Mi-era foame, dar nu voiam să merg în bucătărie. Mă gândeam că dacă rămân în cameră o să vină mama cu o tavă cu mâncare. Ce-o fi făcut mama zilele astea? Cu siguranță, ce făcea de obicei. Dar nu am observat. Eșarfa cu care fusesem legată la ochi era pe pat. Mă speria? Că nu puteam explica cum a ajuns aici? Mi-am pus-o și mi-a fost mai ușor să țin ochii închiși. Ochii se obișnuiau, iar întunericul cuprindea totul în jur. Mă îmbrăcam în beznă. Ascultam sunetele care păreau să vină de foarte, foarte departe. Ritmul tobelor și gesturile mamei. Stând pe pat, mi-am dat seama că sunt contopite într-unul și același sunet. Note ale aceleiași melodii. Mă durea gâtul. Poate eram bolnavă. Poate de asta totul părea să-mi fie străin. Tata amenința

că se va întoarce. A murit, mi-am spus, încercând să mi-l imaginez în fața ochilor, singur în apartamentul lui. Îmi imaginam ce haine purta și culoarea alb-verzuie a feței lui. I-am atins chipul, închizându-i ochii. Îi închideam ochii iar și iar.

Fratele meu stătea în cameră și mă privea. Mi-a tras eșarfa de la ochi. Nu l-am auzit venind. M-am uitat la el. Inima îmi bătea tare și am știut că familiaritatea pe care o trăisem înainte dispăruse. Nu îl puteam da afară, putea da buzna înăuntru. M-a târât în bucătărie, la mama, m-a împins pe scaun, după care s-a așezat și el. Mama mi-a întins o farfurie cu ciocănele de pui fripte. „Ar trebui să mănânci", îmi spunea privirea ei. Urma să stăm toți la masă și să cinăm. Am luat un ciocănel de pui, niște orez și salată. Fratele meu a făcut la fel. Ei doi vorbeau despre reconstrucția școlii, despre cum o să reîncepem orele în curând și despre premiera mamei. Avusese niște cronici pozitive și era bucuroasă. M-a luat total prin surprindere când fratele meu și-a îndreptat brusc cuțitul către mine. Am țipat. Sunetul care a ieșit din mine. Fratele meu și mama au zâmbit, continuând să mănânce.

M-am ridicat de la masă, m-am întors în camera mea și m-am aruncat pe pat, suspinând.

Doar parterul școlii putea fi folosit. Multe ore fuseseră suspendate. Aveam mai multe pauze în timpul unei zile de școală și le petreceam în bibliotecă. Stăteam în sala de lectură în același loc, lângă fereastra cu vedere spre curtea școlii. Citeam tot ce-mi cădea în mână. O carte despre vulturi, una despre legendele grecești, o alta despre plantele din arhipelag. Nu rămâneam cu nimic, alunecam cu viteză printre litere, propoziții, paragrafe. Poate doar mă prefăceam că citesc, ca să fiu lăsată în pace. Mi se părea că stăteam acolo ore întregi ca să apuc să mă maturizez din nou. Ca să apuc să văd cum ceea ce se deschisese se închidea încet la loc. Percepeam fiecare strănut, fiecare pas, auzeam chiar cum se întorceau paginile. Sunetele astea mă liniștau. Respiram ca cineva care stătuse vreme îndelungată sub apă. Gâfâind. Mi-am legat auzul de inimă și am obligat-o să bată tot mai rar.

Mi-era frică. Nu-i așa?

Drumul spre casă nu era lung. Erau prea puține trepte până la apartament. Nu treceau nici două secunde și eram în hol. Ceea ce înainte fusese doar al meu era acum al tuturor. Acum mama și frate-meu puteau să intre oricând în camera mea. Nu mai eram în siguranță. *Doamne Dumnezeule, care ești în ceruri. Apăr-o pe mama! Fă-o fericită și lasă-mă să mor.* În câte nopți mă rugasem să mor? Avea să vină curând. Moartea. Nu vedeam altă cale de scăpare.

Mama intra la mine seara, când se întorcea de la teatru. Se așeza în fotoliu și mă privea calm. Se încăpățâna să-mi povestească cum îi fusese ziua. Câți fuseseră în public, ce probleme avusese și ce mersese strună. Era plină de cuvinte care-și găseau locul înăuntrul meu. Nu am mai atins carnețelul din ziua în care a ars școala, dar mama încă se uita în el în fiecare zi. Îi ascultam poveștile, simțind cum fiecare cuvânt se eliberează în adâncul meu. Parcă vedeam tot în fața ochilor: intrarea, liftul până la lojă, coridoarele și intrarea spre mica scenă unde juca. Era o comedie care se numea *Slugă la doi stăpâni* și trepidam de dorul teatrului. De ce nu

puteam să merg cu ea, ca înainte? Îmi aminteam de ziua aceea când fusese un hoț în teatru, cum managerul de scenă spunea tuturor prin difuzoare să-și închidă cabinele. Îmi aminteam cât de frică îmi era, confundând un hoț cu un criminal. Mama putea fi oricând omorâtă. Asta credeam. Primisem o prăjitură de ciocolată de la unul dintre paznicii mai bătrâni pentru că îmi fusese atât de frică. Era în timpul proiectului *Furtuna*, când toți actorii erau la teatru și jucau. Mama era Pământul-mamă și corpul îi era bombardat cu rachete. Mă îndepărtasem de teatru. Ăsta era adevărul. Nimeni nu mai credea că e în regulă să fii mereu însoțit de un copil. Crescusem și mă îndepărtasem fără să-mi dau seama și nu mai era cale de întoarcere. În fața mea era doar întuneric.

M-am uitat la lucrurile mele. Carnețelul, briceagul, ursulețul de pluș care era în continuare în pat, cărțile, *O mie și una de nopți* și aventurile cu *Kitty*, un dicționar. Am apăsat lama cuțitului de degetul mare până când mi-a crăpat pielea. Sângele care a țâșnit m-a liniștit. M-am dus în baie să

caut un plasture. Mi-am văzut chipul în oglindă. Eram eu, dar parcă și altcineva. Trăsăturile mele aveau o serenitate pe care nu o mai remarcasem până atunci. M-am dus înapoi în living și m-am așezat la fereastra dinspre parc. Copacii erau de un verde-deschis. Avea să fie vară în curând. Ce va aduce? Am încercat să-mi țin în frâu neliniștea. Nu voiam să părăsesc apartamentul.

Vendela n-a mai venit. Au fost doar cele două vizite și mă întrebam dacă nu cumva proasta dispoziție a fratelui meu era legată de asta. Nu și-a mai bătut ușa în cuie, dar era evident că nimeni nu avea voie să intre. L-am evitat cât am putut. De cele mai multe ori nu îl vedeam toată ziua. De cele mai multe ori aveam voie să mănânc la mine în cameră. Îmi puneam mâna pe calorifer și miroseam praful încins.

Am fost un copil fericit. „Erai un copil pozitiv", îmi spunea mama. „Mereu veselă. Nu mai ești așa. Măcar de ne-ai spune de ce." Dar nu e nimic de spus. Nu sunt nici veselă, nici tristă. Gândurile mele ajung până la ea? Trebuia să fie alinată, ca toți ceilalți. Și cu toate astea, era acolo, cu neliniștea ei.

„N-a ajuns prea departe chestia asta? Cât o s-o mai ții așa?“ „Până mor“, i-aș fi putut răspunde. I-aș fi putut povesti totul.

„În fiecare zi trebuie profiți de viață. Trebuie să iei viața în piept“, mi-a zis mama când zăceam în pat. Ea asta făcea. Se trezea și stăpânea tot cu atenția ei, mai întâi spre micul dejun, apoi spre mine, spre hainele pe care trebuia să le poarte, spre fața pe care o machia grijuliu și cu o detașare pe care doar ea o avea. Tot ce făcea, făcea dedicat. Pasivitatea mea era cel mai rău lucru care i se putea întâmpla. Am lovit-o în punctul cel mai sensibil. Dar nu era vina mea. Nu era ceva ce planificasem sau la care mă gândisem. Așa stăteau lucrurile. „Aș vrea să iei viața în piept“, mi-a zis iar mama, zăbovind cu privirea asupra mea.

M-am ridicat din pat pentru a mă refugia în baie. Când am trecut pe lângă mama, m-a prins de mână și m-a luat în brațe. Am stat așa și ne-am privit în ochi. Ea era mai puternică, așa că am împins cu cotul ca să scap. Vorbele ei, „Nu ai dreptul să faci asta“, m-au lovit în spate ca un cuțit.

M-am dus în parc, la frunzele care dădeau să înmugurească, la statuile, cafenelele pline și însorite. Căldura care mă lovea și mirosea ușor a gaze de eșapament. Ce căutam eu aici, printre toți acești câini și oameni veseli? Totuși, m-am hotărât să mă plimb. Am trecut pe lângă locul rezervat câinilor până spre biblioteca în care puteai intra doar dacă erai adult. Am trecut pe lângă aleea cu brânduțe spre cafeneaua unde obișnuiam să ne cumpărăm înghețată. Am ocolit dealul spre locul de joacă pe lângă care am trecut pentru a o lua apoi pe strada noastră. Am traversat pe la trecerea de pietoni, am tastat codul de la intrare și am urcat scările. Am deschis ușa și am intrat în apartament. Era liniște. Mama spăla vasele de la cină și fratele meu era în camera lui.

Am evitat oglinda din hol. Livingul părea nesfârșit de mare. Ca o hală care aștepta să fie locuită. Holul de servire cu podeaua în pătrățele alb-negre mă ducea către bucătărie și către mama. S-a întors către mine. M-a privit și mi-a zâmbit. „Ai fost afară? Ce frumos!“

Am ajutat-o să pună farfuriile în dulap, am pus tacâmurile la locul lor și am șters firimiturile de pe masă. Am luat apoi aspiratorul și am aspirat în camera mea. Firele de praf se împrăștiaseră peste tot și aerul era îmbâcsit. Am deschis fereastra și m-am dus după mop. Voiam să curăț fiecare colțișor. Totul trebuia să fie curat. Am stat în genunchi și am frecat podeaua cu peria, apoi am șters cu o cârpă. Când am terminat, strălucea. Mi-am adus un cearșaf nou din comoda cu lenjerie din living. Trecând pe lângă ușa camerei fratelui meu am auzit muzica bubuind înăuntru. Mama era în spatele meu, se ducea către hol, trebuia să ajungă la teatru. Drumurile ni s-au despărțit și mi-a făcut cu mâna când a ieșit.

Când m-am întors în cameră, tata era acolo, în fotoliu, fluierând. Părul îi era negru și când am intrat s-a uitat spre mine. „Micuțo, ce bine că ai venit!“ mi-a spus.

Am început să-mi fac patul sub privirile lui. „Ai grijă de tine, asta-i bine. Amintește-ți că e treaba ta“, a spus. Nu voiam să mă uit la el, așa că mi-am luat o carte și am încercat să citesc. „Dar

trebuie să vorbești hotărât cu mama ta. Să nu-i dai un deget, fiindcă atunci îți ia toată mâna." Vorbea ca oamenii din nord, ca și cum timpul petrecut la oraș n-a existat. „Să nu te îngrijoreze fratele tău. Nu-ți face nimic", a continuat el. „Te-ai descurcat bine. E fix cum trebuie să fie. Să ții minte că mă gândesc la voi. Mereu."

Am încercat să-l alung din minte, dar n-a mers. Mirosul lui învăluia toată camera, aftershave-ul pe care îl folosea. M-am ridicat din pat și m-am dus să deschid fereastra. O cădere de aici ar rezolva? Era destul de sus? „Eram mereu doar noi doi când erai mică. Mergeam în parc să o așteptăm pe mama. Cele mai bune vremuri." Cum puteam să scap de el? „Tu veneai întotdeauna cu mine. Mergeam pe bicicletă până la barcă. Purtai vesta de salvare și stăteai la prora în timp ce eu aruncam năvodul. Erai așa de entuziasmată în dimineața de după, când trebuia să tragem năvodul. De abia puteai vorbi, dar stăteai cuminte în barcă, nu mă temeam c-o să cazi peste bord. Stăteai și te uitai la peștii care săreau din apă." Cum să-l fac să tacă? Nu puteam scoate cuțitul fiindcă era deja mort.

„Mama ta nu te înțelege așa de bine." A râs. „Face ce face cu toată puterea ei. Am iubit-o prea mult. Să nu iubești niciodată pe cineva prea mult."

Trebuia să-l opresc. Trebuia să-l scot din cameră. M-am gândit câteva secunde, apoi am scos carnețelul și am scris: *Ești mort. Nu mai poți veni aici.* I-am pus carnețelul pe genunchi și l-am privit cum citește. „Deci asta crezi." A râs. „Dar dacă mă rogi așa frumos." A plecat.

M-am trântit pe pat. Camera se învârtea cu mine și eram una cu mișcarea. M-am învârtit întruna, încercând să-mi înfig privirea într-un punct din tavan. Doar când am coborât un picior pe podea încăperea a încetat să se învârtă. Se destramă totul în mine, mi-a trecut iar prin gând. Se destramă totul în mine. Am scris deja de două ori în carnețel. Ce însemna asta?

M-am dus în bucătărie să-mi fac un ceai. Frigul pe care tata l-a lăsat în urmă domnea peste tot în jur. Am luat o ceașcă din dulap și am auzit-o pe mama la ușă. Mi-a mângâiat obrajii. Dar nu a spus nimic și se vedea că era cu gândul în altă parte. Și-a pregătit niște felii de pâine cu marmeladă, a luat

farfuria și a plecat. Am urmat-o până în living, dar m-am oprit lângă ușa dormitorului și am lăsat-o să intre singură.

Camera redevenise ca de obicei. Mirosul dispăruse, de parcă tata nu fusese nicicând acolo. Oare chiar fusese? Nu știam. M-am îndreptat spre carnețel și am citit ce îi scrisesem. Da, fusese. Se va întoarce? Să-i povestesc mamei?

Odată, tata a venit la școală să mă ia. Profesoara a protestat că eram în mijlocul unei chestiuni foarte importante, dar lui nu i-a păsat, m-a luat de mână și duși am fost. Am luat autobuzul până la Gröna Lund. Erau foarte puțini oameni în jur și ne-am dat în carusel de mai multe ori. Începuse să mă doară burta și voiam acasă, dar el insista să ne dăm în alt carusel și apoi încă unul. Am mâncat vată pe băț, înghețată și dulciuri și într-un final am vomitat într-un coș de gunoi. Abia atunci am plecat. Am luat bacul către Nybroplan. „Oare să trecem pe la mama, la teatru?“ „Nu, să nu trecem. Să mergem acasă“, i-am spus. Ajunsă în camera mea m-am întins în pat și m-am prefăcut bolnavă. Tata a vorbit la telefon, din bucătărie. Vorbea atât

de tare! La final s-a pus pe plâns. M-am prefăcut că dorm când a intrat plângând în cameră. „Ți-e frică de mine?“ suspina el. „Ți-e frică?“

Mama se schimba. Nu mai era așa meticuloasă la micul dejun. Dormea deseori cu noul ei prieten. Un regizor tânăr, promițător, în piesa lui juca acum. Eu și fratele meu eram singuri în bucătărie dimineața. Îmi puneam afine cu iaurt, exact cum obișnuia să facă mama, puneam masa. Fratele meu se lăsa servit. Se întâmpla să mă mai ciufulească cu mâinile lui mari.

Mama râdea mult. La tot ce zicea fratele meu și când vorbea la telefon cu prietenii. Era fericită și m-am gândit că e bine că îi umple timpul altcineva în afară de mine. Fratele meu nu zicea nimic, dar știu că nu-i plăcea că era un bărbat străin la noi. Îl evitam cât puteam. Buclele lui blonde și gura larg deschisă la masă cu noi. Prietenul se numea Ulrik și era din Danemarca. Uneori mă gândeam că nu arată mai în vârstă decât fratele meu.

Mă gândeam că-i bine, nu am mai auzit pomenindu-se despre specialist, mama era cu gândul

în altă parte. Ea și Ulrik stăteau îmbrățișați pe un scaun, se fugăreau prin apartament, iar mama râdea. Mă bucura că e așa de fericită și uneori mă rugam la Dumnezeu ca Ulrik să rămână. Tinerețea lui însă se împotrivea rugăciunii mele și cred că ea o știa, dar nu-i păsa. Voia să fie fericită acum. Lui Ulrik îi plăcea să gătească. El și mama puneau mereu vreo tavă în cuptor și mâncau împreună după spectacole. Ulrik era la noi în fiecare seară și aranja masa frumos în living, deschidea o sticlă de vin. Totul trebuia să fie gata când se întorcea ea de la teatru. Îi auzeam râzând. Mi-am dat seama că erau ca niște copii. De parcă în mod ciudat am fi schimbat locurile. De parcă eu și fratele meu eram acum adulții.

Tata apărea uneori pe nepusă masă în camera mea și mă privea. Nu îi mai acordam atenție și deseori dispărea la fel de repede și imperceptibil cum apăruse. Odată a spus că atât de multe lucruri erau greșite de când murise. Că nu te puteai încrede în mama. „Nu te încrede niciodată într-o femeie“, spunea el. Ca și cum ar fi știut că nu, nu voi ajunge niciodată femeie.

Dar nu mă mai gândeam așa des la moarte. Era de parcă gândurile mele voiau să poposească altundeva. Voiam să stau în lumina mării, la prora bărcii, înainte de toate astea. Înainte ca boala să fi înflorit și să se fi așternut peste existența noastră. Pășeam încrezătoare pe iarba de pe insule, împreună cu fratele meu, cu mama și tata. Eu și fratele meu căutam ouă de păsări. Uneori mai era cu noi și vreun copil de pe stradă. Sofia, cea cu părul lung, care dorea să fiu sora ei mai mică. Mă punea într-un cărucior și mă ducea la plimbare. Îmi amintesc privirile care se aplecau deasupra căruciorului. Chipurile care se schimonoseau în fața copilului mare care stătea înăuntru. Apoi râsetele nervoase. „Aha, vă jucați!"

Uneori ne refugiam în casa Sofiei, când tata exagera cu băutura și cu amenințările. Dar el venea mereu după noi. Spărgea fereastra de la casa Sofiei și intra. O certa îndelung pe mama în fața Sofiei și a părinților ei, și eu îi acopeream urechile fetei, pentru că mă gândeam că nu-i face bine să audă ce strigă tata. Era mereu ceva legat de vreun bărbat cu care se culcase mama și știam că nu e în regulă

să audă și alții asta. Ambulanța care a apărut brusc și eu care mă străduiam să nu mă uit la ea, să nu-l fac pe tata să privească într-acolo, astfel încât să nu fugă. Am visat că veneau să-l ia pe tata. Bărbați în halate albe care îl luau, ca să-l închidă pentru totdeauna.

Ți-am spus că nu mă gândeam la boală? Nu e chiar adevărat. Dar parcă toate gândurile duceau într-acolo. Nu e ușor să te maturizezi.

Îmi făceam curat în cameră, spălam ferestrele cu lavete și racleta, ștergeam praful de pe rafturi, aspiram și frecam podelele. Ștergeam cu lavetele și frecam cu peria de curățat, iar și iar. Ștergeam podeaua udă și sortam hainele din dulap care îmi rămăseseră mici. Mă liniștea că totul era curat, că în cameră domnea un miros de chimicale amestecat cu cel al plantelor din grădină. Fereastra era mereu deschisă, chiar și când dormeam. Mama mi-a cumpărat alte lavete, nu voiam să le folosesc pe aceleași de două ori. Când făceam curat simțeam că parcă tot corpul îmi cânta, ca și cum ar fi tânjit după o activitate căreia să i se dedice, de parcă sedentarismul devenise prea mult și era timpul să

fac o schimbare. Mama a început și ea să asculte muzică. Muzica ei se alătura celei a fratelui meu și tot apartamentul răsuna. Se comporta de parcă i-ar fi dispărut orice urmă de responsabilitate, de parcă s-ar fi eliberat de o povară grea. Strălucea, evident strălucea. Nu o mai văzusem niciodată la fel de fericită. Ulrik și mama nu puteau sta separați. Și parcă fericirea mamei era molipsitoare. Ea dicta atmosfera din casă. Cum îl confrunta pe tata. Siguranța ei era cea mai importantă și acum părea să fie în siguranță. Acum nimic rău nu i se putea întâmpla. Mâncam ce pregătea ei împreună. Vedeam cum luminează apartamentul cu prezența lor și mă gândeam că pacea va domni veșnic. De aceea convocarea profesoarei a fost neprevăzută, eu și mama trebuia să mergem la director, situația mea școlară trebuia discutată. Erau stabilite data și ora. Totul era pregătit, nu mai rămânea decât să ne prezentăm. Mama mi-a vorbit: „Dacă aș ști ce vrei. În adâncul sufletului tău." A subliniat: în adâncul sufletului tău, ca o actriță, așa că m-am gândit că minte. Că știa prea bine ce voiam, că toți știau, dacă ar fi îndrăznit să fie sinceri. Înainte de

întâlnire, mi-a pieptănat părul și mi l-a ondulat. Mi-a călcat hainele și m-a îmbrăcat. O cămașă imaculată și o pereche de blugi albastru-închis. Apoi s-a machiat și s-a schimbat într-o rochie. Miroseam a haine proaspăt spălate și curate când am pășit împreună pe trotuar. Eram noi două împotriva lor. Aveam să le ținem piept.

Directorul a luat-o pe mama de mână și mi-a aruncat o privire. Au schimbat niște politețuri câteva minute și apoi a întrebat-o cum îi merge la teatru, așa făceau aproape toți. Ea le răspundea vag. Ne-a invitat să ne așezăm. Directorul, la care nu mai intrasem până atunci, era un bărbat chel, cu ochelari. Părea dintr-un alt secol, își trecea mâna peste frunte cu vârful degetului, repetat, ca pentru a prinde curaj.

„Avem o situație dificilă", a spus el. „Ellen nu vorbește, asta știm cu toții, dar Britta, profesoara ei, nu știe cum să procedeze. Nu știm ce știe și ce nu știe, pentru că refuză să scrie. Pare tot mai dificil de crezut că Ellen va trece în clasa a șaptea. Nu credem că e ceva în neregulă cu capacitatea ei intelectuală. E pur și simplu o situație dificilă și

aș vrea să știu ce părere aveți." A făcut o pauză și ne-a privit pe rând, iar eu îmi doream să ies din încăpere și să fug, dar nu puteam, eram blocată. Știam că mama simțea la fel. Că voia doar să se ridice, să plece și să mă ia cu ea, să fugim împreună până la un chioșc și să ne cumpărăm o înghețată pentru a sărbători că trecuse, că ne-am descurcat. În schimb, stăteam pe loc.

„Aș vrea să vă reduc îngrijorarea." Vocea mamei era gravă. „Ellen." Nu îmi plăcea să mi se pronunțe numele, nu o mai făcuse nimeni de multă vreme. „... a început să ne arate ce vrea, acasă folosește un carnețel, cred că suntem pe drumul cel bun. Cred că cel mai bine e să mai așteptăm puțin înainte de a lua o decizie drastică."

„Ați încercat să mergeți la un doctor?"

Îl uram. Voiam să-l lovesc până la sânge.

„Nu. Încă nu. Cred că va trece de la sine. Nu e nimic în neregulă cu ea."

Directorul m-a privit și am fost nevoită să mă uit în ochii lui de porcușor din spatele ochelarilor. „Ellen, ce spui? Poți să dai din cap că da sau nu? Vrei să rămâi la toamnă în aceeași clasă?"

Nu mi-am desprins privirea de a lui. Trebuia să priceapă că eram mai puternică decât el. „Nu cred că mai are sens să rămânem“, am auzit-o pe mama spunând dintr-odată, „Ellen nu va comunica cu dumneavoastră. E doar o pierdere de timp și, dacă nu aș ști mai bine, aș crede că ne-ați convocat la această ședință din curiozitate. Trebuie să știți că nu vă va răspunde în niciun fel. Propun să plecăm și să lăsăm lucrurile ca până acum.“

Mama s-a ridicat, mi-am dat seama cât de nervoasă era după cum îi sunase vocea. M-am ridicat și eu și i-am întors spatele directorului. Nimeni nu ne-a oprit să ieșim din biroul lui. Am traversat coridorul, am coborât scările și am ieșit pe poartă. Era plăcut, ciripitul păsărilor acoperea zgomotul mașinilor. Eram mândră de ea, nu putea fi țintuită locului de nimeni, cu atât mai puțin de un director de școală, dar cu toate astea m-a bușit plânsul. Mi-a șters lacrimile și mi-a spus: „Poți să rămâi exact așa cum ești“.

Mamei îi era frică, mi-am putut da seama. Parcă și vedeam cum doctorii și cei de la protecția socială aveau să intre în apartamentul nostru

enorm, să caute hibe. Mama avea să le arate un apartament perfect menținut, extrem de frumos, nu e nimic în neregulă cu noi, le-ar fi putut spune, și ei ar fi fost de acord. Ar vedea cu toții că suntem o familie a luminii. Eram invincibili doar pentru că așa voia mama.

În seara aceea a stat cu mine ca atunci când eram mică sau poate că eram tot mică, nu mai știam, era greu să plasez într-o linie cronologică cine fusesem eu de-a lungul timpului. Poate deja eram adultă? Poate maturizarea pusese stăpânire pe mine de mult? Mi-a dat ceai și două sendvișuri cu brânză și șuncă, și bucățele de castravete. Aveau un gust așa de bun! Mi-a mângâiat brațul în timp ce mâncam, oarecum absentă. O făcea pentru a se liniști. A stat în fotoliu și m-a privit până am adormit.

Ulrik. Când a plecat? Era de parcă l-am uitat înainte să plece. Și mama pare că l-a uitat, nu mi s-a părut nefericită sau că îi este dor de el. Dintr-odată atmosfera de demult, cunoscută s-a reașternut peste apartament. Fratele meu a început iar să-și bată ușa în cuie. Tata stătea departe de

mine sau poate eu îl țineam departe. A fost un timp binecuvântat. Fiecare își vedea de ale lui, nimeni nu intra să deranjeze și apropierea vacanței de vară nu mai părea amenințătoare. Aveam să stăm în apartament. Orice altceva îmi părea imposibil. M-am întrebat cum ar trebui trăită viața, dar nu am găsit răspuns. Când încercam să desfac firul vieții nu vedeam nimic.

În camera mea era cald. Soarele bătea în geam. Stăteam pe pervaz, cu ochii închiși. Punctulețe albastre dansau în spatele pleoapelor mele. Mi se întâmpla să adorm în poziția aia. În somn vorbeam ca toți ceilalți. Nestingherită și fără să mă gândesc la ce făceam. Vâsleam cu prietena mea. Cerc după cerc, pe lac. Sau dădeam buzna afară din casă. Alergam și strigam, ne aruncam hainele pe mal și ne scufundam în apă. Înotam îndelung sub apă, cu părul unduindu-ni-se. Coboram în adâncuri, până la piatra mare pe care încercam s-o mutăm.

Mă trezeam pentru că-mi cădea o mână pe pervaz sau îmi tresărea capul. Cine eram când dormeam? Era de parcă un alt timp ar fi pus stăpânire

pe mine, ceva mai larg, cu spațiu suficient pentru viață, un timp care nu punea întrebări despre soarta mea. Acolo, în vis, pur și simplu trăiam. Nimic de cântărit, nicio îngrijorare. Mi-am imaginat că așa trebuie să fi fost pentru majoritatea oamenilor, pentru mama și fratele meu. Poate grijile mele îmi împiedicau maturizarea, forța care trebuie să funcționeze neîntrerupt.

Mi-am dus salteaua și pătura pe balcon. Mă gândeam la ceva? Poate doar la faptul că tata nu mai putea să urce pe burlan la mine. Că eram mai în siguranță decât fusesem vreodată. Mi-am făcut patul și m-am așezat o clipă în scaunul de ratan cu picioarele pe balustrada balconului. Am luat una dintre țigările mamei care zăceau pe măsuță și am aprins-o. Am tușit din cauza fumului, dar am mai tras de câteva ori din ea, cât am privit stelele. Trecuse de miezul nopții. Mama deja dormea. Trăgeam atent fumul în plămâni și mă gândeam că e un obicei de care aș putea să mă apuc. Căldura care învăluia balconul era ușor umedă și amestecată cu gazele de eșapament. Am aprins lanterna de pe măsuță și am făcut lumină în beznă. O pasăre a

zburat într-un copac. Am îndreptat lumina spre coșul de gunoi și uscătorul de rufe. Mutam lanterna de pe un obiect pe altul.

„Aici erai?“ Vocea mamei m-a trezit când dormeam sub pătură, pe balcon. „Te-am căutat peste tot. Fratele tău e deja la școală.“ Mi-am tras pătura peste cap, vrând să stau nemișcată în valul de căldură. Mama a revenit, dar eu nu mă mișcasem. A treia oară a adus o tavă cu micul dejun. Două pahare cu suc de portocale, două boluri cu iaurt cu afine și două sendvișuri cu brânză și verdețuri. A aranjat masa în balcon și s-a așezat să citească ziarul. „Suntem libere azi“, a spus ea. M-am așezat în celălalt scaun de ratan și am început să mănânc. „Vrei și cafea, acum, că te-ai apucat de fumat?“ a întrebat ea. Era ca și cum vedea tot, chiar și gândurile, așa că am încercat să le țin strâns, nu cumva să iasă vreunul. Micul dejun era delicios. M-am hotărât să-mi petrec restul zilei pe balcon și gândul ăsta mă făcea să jubilez. Cafeaua avea un gust amar, deși mama turnase mult lapte, o beam cu sorbituri mici, văzând cum orele se desfășoară în fața ochilor mei ca niște culori. Dimineața era

galbenă, în timp ce după-amiaza era verde, iar seara mov. Părea mulțumită, citea foarte concentrată un articol. Elevii ei nu aveau să vină înainte de prânz. Avea timp berechet. Nicio repetiție, doar reprezentația de seară. O piesă de teatru în care juca de multă vreme, nu presupunea foarte multă pregătire. Nu s-a trezit agitată dimineața.

Mama și-a aprins o țigară și mi-a oferit și mie una. Am luat-o și am lăsat-o să mi-o aprindă. Nesigură fiind la ce se gândea. Am fumat în tăcere. Fiecare în lumea ei. Poate se gândea la Ulrik, întors în Copenhaga, poate la nimic. Eu mă gândeam la colegii mei de clasă care erau acum la ora de geografie. Mă simțeam deja mai pricepută la tras fumul în plămâni.

Mi-am adus niște reviste pe balcon, le-am pus pe masă și am început s-o răsfoiesc pe prima. Era o ediție veche din *Penny*. M-am întins pe saltea, mi-am tras pătura și am citit despre un incendiu în grajd. Din când în când îmi mai aprindeam câte o țigară, mama îmi lăsase pachetul pe masă. Am citit revistă după revistă. După *Penny* am trecut la *Fantomen*, apoi la *Agent X9*. Soarele încălzea

balconul, orele treceau plăcut. Adierile ușoare de vânt mișcau paginile, iar hârtia foșnea ușor în timpul lecturii. Mama era acum în bucătărie, asculta radioul. Avea fereastra deschisă spre mine, o puteam auzi. Asculta muzică clasică și melodiile formau un cadru perfect pentru revistele și țigările mele. M-am gândit că sunt fericită.

Am ajutat-o să pregătească prânzul. Am turnat cu grijă gălbenușurile peste pastele carbonara și am presărat parmezanul ras. Am luat șervetele de pânză cu noi pe balcon și fiecare și-a pus farfuria pe genunchi. Mama dăduse muzica mai tare, așa că acum eram inundate de sonorități. Parcă sărbătoream, fără să știm exact ce. Poate doar clipa, poate ceva mai mult. Am mâncat tot, apoi ea a hotărât că putem mânca înghețată cu sos de ciocolată. M-am dus în bucătărie și am măsurat o parte zahăr, o parte cacao și o parte apă, apoi am amestecat în bol până când sosul s-a îngroșat, după care l-am turnat peste cele două cupe cu înghețată de vanilie. Am mâncat tot și mi-am mai pus până m-am simțit sătulă, gata să mă întind iar pe saltea. Cerul era albastru-deschis și eu stăteam pe saltea

și o priveam pe mama fumând, cu picioarele pe balustrada balconului, exact cum făcusem eu cu o seară înainte. Am auzit soneria și am văzut-o cum stinge țigara, se ridică și pleacă să primească primul elev pe ziua aceea.

M-am întors la reviste. Gândurile mele umpleau fiecare pagină și cercetau fiecare rând. Perdeaua flutura în vânt și muzica era dată în continuare la maximum. M-am întins, am închis ochii, iar cântecul păsărelelor m-a învăluit până când am adormit cu glasurile lor în cap.

Când m-am trezit, fratele meu era pe balcon. Se uita la mine. Ce voia? Nu obișnuia să iasă pe balcon.

Apoi a plecat și m-am întrebat cât timp fusese acolo. L-am auzit bătând cuie și m-am așezat în fotoliul de ratan ca să privesc peretele vecinilor. Fratele meu adusese un vânt rece, iar frunzele tremurau în copaci. M-am întors la mine în cameră. Mi-am cărat salteaua, simțeam că el nu ar fi de acord să dorm în balcon încă o noapte. M-am gândit cine ia deciziile la noi și mi-am dat seama că toți trebuie să fi crezut că era altcineva. Poate

fratele meu credea că eu hotărăsc, așa cum eu credeam că el hotărăște, așa cum poate mama credea că ea ia deciziile, deși sigur știa că nu e adevărat. Era de parcă pacea pe care o resimțeam acasă depindea de o pânză cu ochiuri fine de înțelegere și bune intenții, de faptul că nimeni nu deranja ordinea subînțeleasă. Toți trebuiau să participe, altfel situația ar fi scăpat de sub control. Pânza asta era pe cât de puternică, pe atât de vulnerabilă. Fratele meu putea distruge totul cu o lovitură. O știa. Mama ar fi putut să nu mai suporte tot ce suporta acum. Și eu? Ce puteam face eu? Dusesem pânza la limita distrugerii cu refuzul meu de a vorbi. Întinsesem încet-încet ochiurile pânzei, în timp ce ei simultan le dăduseră drumul din prinsoare, ca să găzduiască tăcerea mea. Rearanjasem mobila în casă și era de parcă apartamentul încă gâfâia după efortul depus. Dar în curând avea să-și recapete suflul. Ne-a ieșit rearanjarea. Amenințări existau, școala era una dintre ele, directorul și specialistul, o alta, dar mama le evita la fel de hotărât ca și cum ar fi știut că nu aveau să îmbunătățească situația. Și mai era și Dumnezeu. Dumnezeu care trebuia

să-mi scurteze viața. Nu mă puteam imagina cu mama și fratele meu la înmormântare. Nu mă încântau astfel de fantezii. Dimpotrivă. Mă speriau. Gândul la fratele și mama mea fără mine era îngrozitor. Numai ei doi. Uitasem conștient sau inconștient să mă rog la Dumnezeu în ultimele nopți înainte de a adormi?

Știam că locuiam în continuare într-un fel de stare de binecuvântare după moartea tatei. Cum de-am avut așa noroc? Ne simțeam de parcă piciorul unui uriaș ne-ar fi țintuit mereu la pământ, iar acum uriașul dispăruse. Poate acesta era motivul pentru care îmi plăcuse atât de mult să merg la teatru. Acolo nu era tata care să reacționeze. Acolo era doar arta și aveau să facă orice era necesar pentru a-l împiedica să deranjeze reprezentația. Nici măcar tata nu putea să dea buzna pe scena mare și s-o ia pe mama. Pe scenă era în siguranță și eu în lojă eram înconjurată de aceeași siguranță, de această lipsă absolută de pericol care dura câteva ore și care pentru mine era magică, strălucitoare. Cred că de aceea nu mai simțeam aceeași nevoie de teatru ca înainte. Pentru că tata murise și nu mai era nimic

amenințător. Totuși, ceva îmi spunea că începeam să ne îndepărtăm în situații în care altădată eram împreună. Mă deranja. Cred că-mi imaginasem o existență ideală, în care stăteam cu toții în patul mare al mamei și ne uitam la filme, cum am făcut când am devenit liberi. Aranjasem camera pentru petrecere, cu dulciuri și filme peste filme la noul nostru aparat video. Asta e maturizarea. Anumite lucruri țin de o anumită vârstă. Gândul la fratele meu și la mine în același pat îmi părea acum de neconceput. Oare îmi era dor de vremurile de demult? Încercam să-mi retrăiesc copilăria, de data asta fără tata? Dacă mă uitam la fotografii, mă vedeam bebeluș, într-un costum alb, și cu tata care zâmbea, ridicându-mă deasupra patului. Mă vedeam la patru ani, lângă știuca proaspăt capturată de tata, ca să mă măsor cu ea și să văd cât de mică eram și cât de mare era știuca. Fotografii fericite ale unei copilării fericite. Zâmbetul mamei în fața blițurilor. Puteai efectiv să vezi cum dorința ei de viață îi vibrează în corp în clipa în care aparatul de fotografiat o imortaliza. O mamă și un tată. Doi copii mici. Toate nopțile care se

transformau apoi în zile. Toate petrecerile, toți musafirii și prietenii. Mama și tata. Eu și fratele meu. Apoi ziua când tata s-a prăbușit dintr-odată la masă. Parcă a alunecat de pe scaun, după care l-am văzut întins în pat, în cabană, refuzând să se miște. Mama avea grijă de năvoade. Asta a fost prima dată. Nimic nu-l putea ridica din pat și a zăcut acolo toată vara. Mama pregătea coșul de picnic pentru excursiile noastre și mai minuțios ca înainte și ne duceam să facem baie pe insulă de dimineață până seara. Eram o familie a luminii. Chiftelele aveau un gust dumnezeiesc mâncate la soare, iar eu nu-mi puteam lua privirea de la suprafața apei care strălucea. Atunci să fi înțeles că ne descurcam mai bine fără el?

Apoi era umilința. Nu știam acel cuvânt pe vremea aia, dar îl resimțeam în fiecare părticică a corpului meu. Ca în noaptea aceea când nu mi s-a dat voie să merg la toaletă pentru că trebuia să stau pe scaun și să-l ascult pe tata cântând cântecul lui preferat, care devenise dintr-odată extrem de important. Da, cântecul explica existența lui pe pământ. Situația lui. Îmi amintesc cum am simțit

că fac pe mine și șiroaie de urină se scurgeau prin chiloți și pe cămașa de noapte, pe scaun și apoi pe podea. Îmi amintesc că am plâns și tata și-a continuat cântecul până dimineață când, brusc, s-a dus să se culce fără o vorbă.

Obișnuiam să zăbovesc la amintirea cu barca. Mă gândeam că așa ar trebui să fie mereu. Tata zâmbind la vederea fratelui meu prinzând un pește cu năvodul. La fel de meticulos era și fratele meu. Urmărea peștii liberi și îi prindea în năvod, fără să-i încurce ochiurile. Mama, îmbrăcată de fiecare dată potrivit ocaziei. Poate juca mereu teatru. Îmbrăcată într-o geacă sport, cu părul prins într-o coadă de cal perfectă, cu zâmbetul îndreptat spre o cameră invizibilă. Toată familia în excursie. Să fi fost calcanul mort care zăcea pe fundul apei, pe care fratele meu a insistat să-l ia în barcă, ca să vadă dacă trăia, primul semn că nu erau toate chiar așa cum ar trebui? Peștele duhnind pe care îl ciuguliseră deja păsările mării și cu care nu știam ce să facem, odată adus în barcă. Furia și rușinea fratelui meu când l-a văzut. Se rușina fiindcă fusese impetuos. Că îl obligase pe tata să îndrepte barca

spre locul unde peștele zăcea pe fundul mării. Și-a expus sufletul. Ne-am uitat la el. Ne-am uitat unii la alții. Ce vom face de acum încolo? Ce vom face unii cu alții de acum încolo? Tata, care în cele din urmă a aruncat peștele peste bord și mama, care nu știa ce fel de mimică să adopte. Ne-am uitat unii la alții pentru o clipă, cu teama în priviri. Ce se întâmplase? Tăcuți ne-am îndreptat spre altă insulă, dar conversația nu s-a pornit cu aceeași ușurință cu care ne obișnuise mama. Nu știa cum să reacționeze. Despacheta mâncarea din geanta frigorifică. Turna suc în pahare pentru mine și fratele meu, cafea pentru tata și pentru ea. Eram o familie a luminii. O familie a luminii.

La prețul de vânzare al cărții
se adaugă 2%, reprezentând
contravaloarea timbrului literar.